

ÁRSSKÝRSLA 2013

GÓÐ
LÍFEYRIS-
RÉTTINDI

ÁVÖXTUNAR-
LEIÐ AÐ
EIGIN VALI

ALMENNI
LÍFEYRISJÓÐURINN

EFNISYFIRLIT

YFIRLIT UM STARFSEMI SJÓÐSINS:

Til þjónustu reiðubúin	Nýtt útlit heimasíðu	4-5
Almenni lífeyrissjóðurinn	Ávöxtunarleiðir	6-7
Stjórn og endurskoðunarnefnd	Starfsfólk og skrifstofa	8-9
Ávöxtun 2013	Fjárfestingarumhverfið 2013	10-11
Langtímaávöxtun	Ávöxtun og sveiflur	12-13
Fjárfestingarstefna 2014	Eignasamsetning	14-15
Skuldabréf	Erlend verðbréf	16-17
Erlend hlutabréf	Aðrar erlendar eignir	18-19
Tíu stærstu útgefendur skuldabréfa	Tíu stærstu útgefendur hlutabréfa	20-21
Tryggingafræðileg staða	Þróun lífeyris, verðlags og launa	22-23
Rekstrarkostnaður	Lán til sjóðfélaga	24-25
Lífeyrisgreiðslur		26

ÁRSREIKNINGUR:

Skýrsla stjórnar	28
Áritun óháðs endurskoðanda	30
Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris	31
Efnahagsreikningur	32
Sjóðstreymisyfirlit	33
Skýringar	34
Sérgreint yfirlit um rekstur og efnahag séreignarsjóðs árið 2013	46
Sérgreint yfirlit um rekstur og efnahag samtryggingarsjóðs árið 2013	56

FYLGISKJÖL:

Útdráttur úr fjárfestingarstefnu 2014	64
Útdráttur úr áhættustefnu 2014	66
Stjórnarháttayfirlýsing	68

TIL ÞJÓNUSTU REIÐUBÚIN

Almenni lífeyrissjóðurinn leggur mikla áherslu á að veita góða þjónustu og hagnýtar upplýsingar. Öll starfsemin miðar að því að þjónusta sjóðfélaga sem best og að þeir séu upplýstir um hvaðeina sem varðar lífeyrismál, starfsemi sjóðsins og stöðu þeirra sjálfra.

Skrifstofa sjóðsins að Borgartúni 25, 5. hæð, er opin alla virka daga frá kl. 9.00 til 16.00. Þar er góð aðstaða til að taka á móti sjóðfélögum sem geta komið hvenær sem þeim hentar á afgreiðslutíma sjóðsins. Sjóðfélögum er einnig velkomið að senda tölvupóst á netfangið almenni@almenni.is eða hringja í síma 510 2500 til að fá ráðgjöf, upplýsingar eða panta tíma.

STÖÐUFUNDIR UM RÉTTINDI OG INNEIGN

Almenni lífeyrissjóðurinn býður þeim sjóðfélögum sem vilja upplýsingar og ráðgjöf upp á stöðufundi. Á fundunum er farið yfir réttindi í samtryggingarsjóði og bent á leiðir til að bæta við eftirlaunin. Einnig er rætt um varnir gegn fjárhagslegum áföllum, farið yfir inneign sjóðfélaga í séreignasjóði og eignir og áhættu ávöxtunarleiða. Hægt er að panta stöðufund á heimasíðu sjóðsins, með tölvupósti eða símtali.

SÉRNIÐIN NÁMSKEIÐ

Við erum reiðubúin að halda sérsniðin námskeið og kynningar um lífeyrismál fyrir hópa í húsnæði sjóðsins eða á vinnustöðum. Hægt er að senda óskir um kynningar eða námskeið á netfangið almenni@almenni.is.

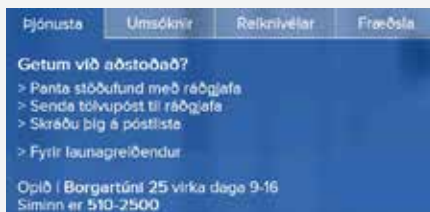
YFIRLIT - SJÓÐFÉLAGAVEFUR

Tvisvar á ári fá sjóðfélagar yfirlit um stöðu sína senda í pósti. Hægt er afþakka yfirlitin enda er hægt að skoða upplýsingar um stöðu og réttindi á sjóðfélagavef hvenær sem er. Á sjóðfélagavefnum hafa sjóðfélagar aðgang að Lífeyrisgáttinni en í henni geta sjóðfélagar séð áunnin réttindi í öllum samtryggingarsjóðum sem þeir hafa greitt í á ævinni.

NÝTT ÚTLIT HEIMASÍÐU

Í október 2013 opnaði Almenni lífeyrissjóðurinn nýjan vef á slóðinni www.almenni.is. Með nýja vefnum var útlitið gert nútímalegra og reynt að koma upplýsingum á framfæri á myndrænni hátt. Sem fyrr er lögð áhersla á fræðslu og upplýsingar um hvaðeina sem varðar sjóðinn og lífeyrismál. Nýja vefnum hefur verið vel tekið en mælingar sýna að heimsóknnum hefur fjölgað og þær vara að meðaltali lengur. Vefurinn virkar vel í farsímum og spjaldtölvum.

ÞJÓNUSTUKASSI

Ein af nýjungunum á nýja vefnum er svokallaður þjónustukassi á forsíðu. Þar er á einum stað að finna þá þjónustu sem algengast er að sjóðfélagar noti. Þetta ætti að auðvelda sjóðfélögum og öðrum að afla upplýsinga og leita sér aðstoðar.

DAGLEGT GENGI

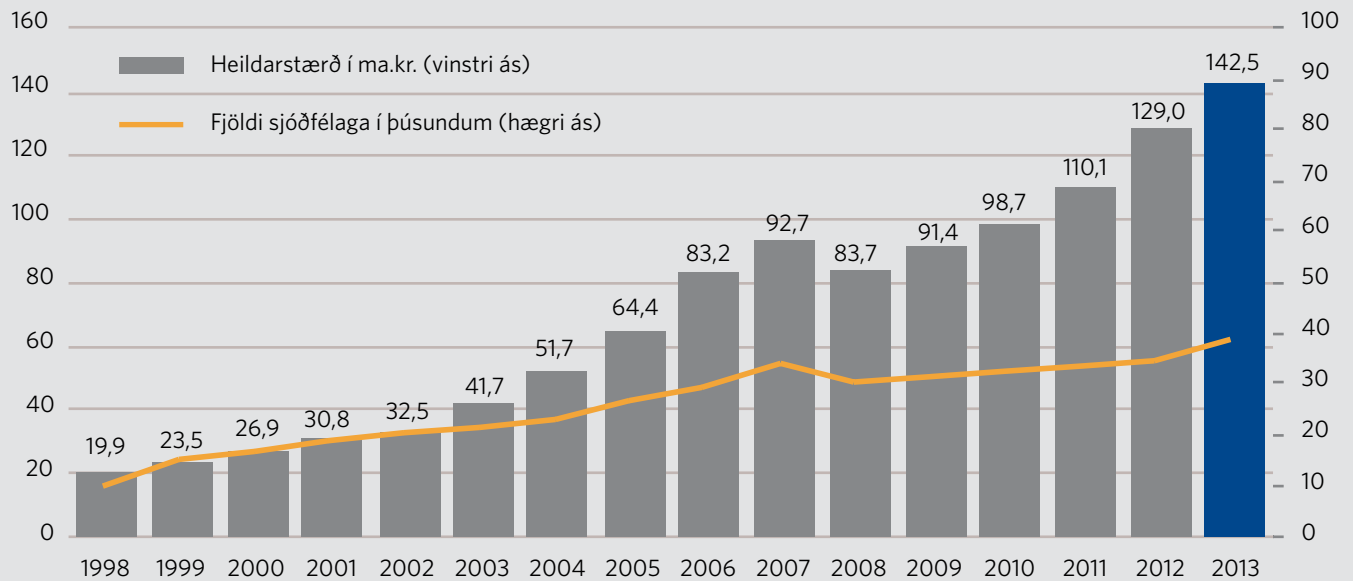
Almenni lífeyrissjóðurinn er eini íslenski lífeyrissjóðurinn sem reiknar og uppfærir gengi ávöxtunarleiða daglega á vefnum en það hefur sjóðurinn gert frá árinu 1998. Á nýja vefnum er ávöxtun komið á framfæri á myndrænni hátt og það ætti að gera sjóðfélögum auðvelt um vik að fylgjast vel með ávöxtun sinni ávöxtunarleiða.

MÍNÚTUMYNDSCHEIÐ

Meðal nýjunga á vefnum eru einnar mínútu löng myndarskeið þar sem fjallað er um lífeyrismál í stuttu máli. Þannig er reynt að koma til móts við þarfir fólks sem hefur takmarkaðan tíma en vill geta kynnt sér aðalatriðin á fljótlegan hátt.

ALMENNI LÍFEYRISSJÓÐURINN

Eignir um 142,5 milljarðar Heildareignir Almenna lífeyrissjóðsins voru 142,5 milljarðar í árslok 2013 og stækkaði sjóðurinn um 13,5 milljarða á árinu eða 10,5%. Sjóðfélagar í árslok voru 37.498.

ALMENNI

Almenni lífeyrissjóðurinn er fullgildur lífeyrissjóður og hefur starfsleyfi samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrissjóðs og starfsemi lífeyrissjóða. Sjóðurinn er öllum opinn en er jafnframt starfsgreinasjóður arkitekta, leiðsögumanna, lækna, hljómlistarmanna og tæknifræðinga. Lífeyrissjóðir þessara stétta hafa sameinast Almenna lífeyrissjóðnum og greiða félagar þeirra lágmarksiðgjöld í hann. Sjóðurinn hentar líka þeim sem geta valið í hvaða lífeyrissjóð þeir greiða lágmarksiðgjaldið og einnig þeim sem vilja greiða viðbótariðgjöld í lífeyrissjóð til að auka ráðstöfunartekjur sínar á eftirlaunaárunum.

IÐGJALD

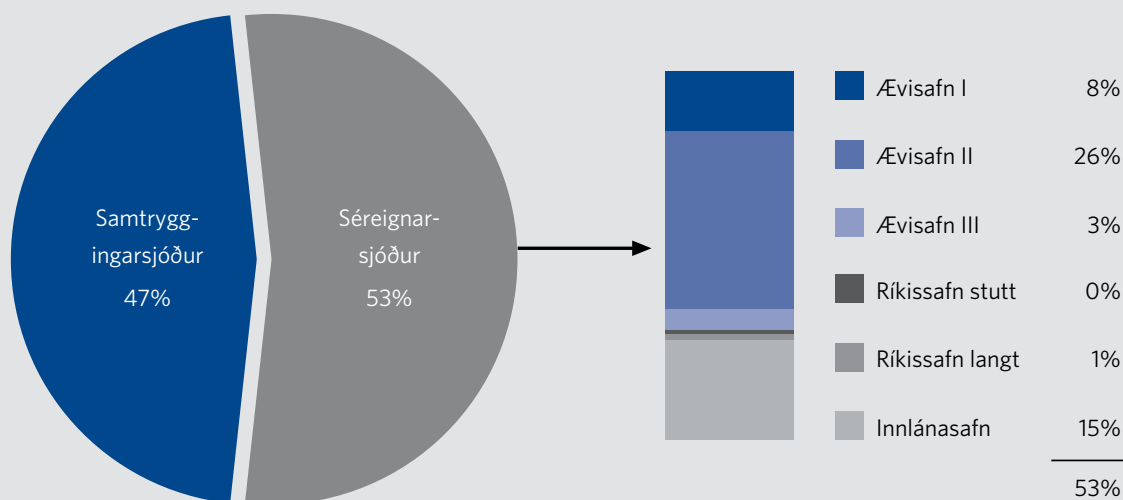
Lágmarksiðgjald í Almenna lífeyrissjóðinn er 12% af launum og skiptist þannig að 4% greiðast í séreignarsjóð og 8% í samtryggingarsjóð. Með greiðslu í samtryggingarsjóð safna sjóðfélagar fyrir ævilöngum ellilífeyrisgreiðslum auk þess að ávinna sér rétt á örorku- og barnalífeyri við starfsorkumissi og maka- og barnalífeyri við fráfall sjóðfélaga.

Viðbótariðgjald (iðgjald umfram 12% af launum) er greitt í séreignarsjóð. Séreignarsjóður er laus til útborgunar frá 60 ára aldri. Sjóðfélagar geta aukið iðgjald í samtryggingarsjóð ef þeir vilja bæta við sig tryggingavernd. Hámarksiðgjald í samtryggingarsjóðinn er 15% af launum.

LÖNG SAGA, TRAUSTAR RÆTUR

Saga Almenna lífeyrissjóðsins spannar marga áratugi og eru rætur hans bæði langar og traustar. Í raun samanstendur sjóðurinn af átta lífeyrissjóðum sem hafa sameinast á mismunandi tímum. Þeir lífeyrissjóðir sem hafa sameinast í Almenna lífeyrissjóðinn eru (stofnár í sviga): ALVÍB (1990), Lífeyrissjóður arkitekta (1967), Lífeyrissjóður arkitekta og tæknifræðinga (1998), Lífeyrissjóður starfsmanna SÍF (1968), Lífeyrissjóður FÍH (1970), Lífeyrissjóður Félags leiðsögumanna (1977), Lífeyrissjóður lækna (1967) og Lífeyrissjóður Tæknifræðingafélags Íslands (1965).

ÁVÖXTUNARLEIÐIR

Skipting eigna Í árslok 2013 voru 53% eigna í séreignarsjóði og 47% í samtryggingarsjóði. Ævisafn II er stærsta ávöxtunarleið séreignarsjóðs og Innlánasafnið er næst stærst.

BLANDAÐUR LÍFEYRISSJÓÐUR

Almenni lífeyrissjóðurinn er blandaður lífeyrissjóður að því leyti að iðgjöld sjóðfélaga eru greidd í bæði samtryggingar- og séreignarsjóð.

SÉREIGNARSJÓÐUR

Í séreignarsjóði eru iðgjöld sjóðfélaga greidd á sérreikning hans ásamt ávöxtun ár hvert. Inneign sjóðfélaga í séreignarsjóði er laus til útborgunar við 60 ára aldur. Inneignin erfist við fráfall. Ávöxtunarleiðir séreignarsjóðs eru sex. Þær eru Ævisafn I, Ævisafn II, Ævisafn III, Ríkissafn langt, Ríkissafn stutt og Innlánasafn. Ævisöfn I, II og III eru blönduð verðbréfasöfn með innlánnum, skuldabréfum og hlutabréfum. Innlánasafnið fjárfestir eingöngu í innlánnum, Ríkissafn langt fjárfestir í ríkisskuldabréfum með löngum meðaltíma og Ríkissafn stutt fjárfestir í ríkisskuldabréfum með stuttum meðaltíma og innlánnum.

SAMTRYGGINGARSJÓÐUR

Með greiðslum í samtryggingarsjóð ávinna sjóðfélagar sér rétt á ævilöngum ellilífeyrisgreiðslum frá 70 ára aldri, örorku- og barnalífeyri við starfsorkumissi og maka- og barnalífeyri til eftirlifandi maka og barna við fráfall.

- Sjóðfélagar geta hafið töku ellilífeyris á aldrinum 60 til 70 ára.
- Örorkulífeyrir er greiddur ef sjóðfélagi missir starfsgetu og orkutap er metið 50% eða meira.
- Makalífeyrir er greiddur úr samtryggingarsjóði við fráfall sjóðfélaga. Makalífeyrir er alltaf greiddur í 2,5 ár og lengur ef yngsta barn sjóðfélaga er yngra en 20 ára.
- Betri barnalífeyrir. Sjóðurinn greiðir tvöfalt hærri barnalífeyri en lágmarkslífeyri samkvæmt lögum og fjórfalt hærri barnalífeyri eigi barn látins sjóðfélaga hvorki foreldri né kjörforeldri á lífi.

Lífeyrisgreiðslur eru verðtryggðar og breytast mánaðarlega í takt við breytingar á vísitölu neysluverðs. Eignir samtryggingarsjóðs eru ávaxtaðar í sérgreindu verðbréfasafni. Fjárfestingarstefna samtryggingarsjóðs tekur mið af réttindakerfi, lífeyrisbyrði og áætluðu framtíðargreiðsluflæði vegna lífeyrisskuldbindinga sjóðsins.

STJÓRN OG ENDURSKOÐUNARNEFND

Stjórn og varastjórn 2013-2014 Standandi frá vinstri: Anna Karen, Ragnar Torfi, Ingvar, Oddur og Ólafur. Sitjandi frá vinstri Hrönn, Sigríður, Sigurbjörn og Ástríður.

UM SKIPUN STJÓRNAR

Stjórn sjóðsins er skipuð sex sjóðfélögum, kjörnum á ársfundi til þriggja ára í senn. Varamenn í stjórn eru þrír. Á hverju ári eru kosnir tveir aðalmenn í stjórn og einn varamaður.

STJÓRN 2013

Aðalmenn:	Kosin/n á ársfundi
Sigurbjörn Sveinsson, formaður	2011
Sigríður Sigurðardóttir, varaformaður	2011
Ragnar Torfi Geirsson	2013
Ástríður Jóhannesdóttir	2012
Hrönn Sveinsdóttir	2012
Oddur Ingimarsson	2013
Til vara:	
Ingvar Baldursson – kosinn til tveggja ára	2012
Ólafur H. Jónsson	2012
Anna Karen Hauksdóttir	2013

STJÓRNARFUNDIR

Stjórnin fundar að jafnaði einu sinni í mánuði og oftast er tilefni er til. Á tímabilinu frá maí 2013 til febrúar 2014 fundaði stjórnin 11 sinnum. Stjórnarmenn hafa auk þess mætt á ýmsa fundi milli stjórnarfunda til að greina mál eða afgreiða milli funda. Aðalmenn í stjórn fá greidd föst stjórnarlaun óháð fjölda funda og stjórnarsetu. Varamenn eru boðaðir þrisvar á ári og í forföllum aðalmanna eða við sérstök tilefni. Varamenn fá greiðslu fyrir hvern setinn stjórnarfund.

ENDURSKOÐUNARNEFND

Samkvæmt samþykktum sjóðsins skipar stjórn þriggja manna endurskoðunarnefnd til eins árs í samræmi við samþykktir sjóðsins. Hlutverk nefndarinnar er að leitast við að tryggja áreiðanleika ársreikninga ásamt óhæði endurskoðenda sjóðsins auk þess að hafa eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits og áhættustýringar. Í endurskoðunarnefndinni árið 2013 til 2014 sátu Gísli Hlíðberg Guðmundsson, formaður, Eiríkur Þorbjörnsson og Ólafur H. Jónsson.

STARFSFÓLK OG SKRIFSTOFA

Starfsfólk sjóðsins F.v.: Gunnar, Halldór, Amalía, Kristín, Ólafur Heimir, Jóna, Eva Ósk, Sigrún, Una Hafdís, Kristjana, Helga, Anna, Þórhildur, Grétar Már, Jóna Bergþóra, Lóa Rún og Daníel. Á myndina vantar Brynju Margræti, Sigríði og Árnýju.

VERIÐ VELKOMIN Í BORGARTÚN 25

Skrifstofa sjóðsins er í Borgartúni 25, Reykjavík. Skrifstofan er opin virka daga frá kl. 9-16 en þar er góð aðstaða til að taka á móti sjóðfélögum.

RÁÐGJAFAR OG MÓTTAKA

Ráðgjafar sjóðsins eru þrír og geta sjóðfélagar leitað til þeirra um sérhæfða þjónustu og ráðgjöf um lífeyrismál.

Þórhildur Stefánsdóttir, deildarstjóri	thorhildur@almenni.is
Brynja Margrét Kjærnested	brynja@almenni.is
Eva Ósk Eggertsdóttir	eva@almenni.is
Sigrún Erlendsdóttir, móttaka	sigrun@almenni.is
Halldór Bachmann, kynningarstjóri	halldor@almenni.is

IÐGJALDA- OG LÍFEYRISDEILD

Iðgjalda- og lífeyrisdeild sér um skráningu iðgjalda og greiðslu lífeyris.

Amalía Berndsen, deildarstjóri	amalia@almenni.is
Anna Guðmundsdóttir	anna@almenni.is
Árný Benediktsdóttir	arny@almenni.is
Jóna Sigurðardóttir	jona@almenni.is
Una Hafdís Hauksdóttir	una@almenni.is

EIGNASTÝRING

Eignastýringarteymi sjóðsins sér um stýringu eigna sjóðsins í samræmi við fjárfestingarstefnu. Fjárfestingarstjóri stýrir störfum teymisins.

Kristjana Sigurðardóttir, fjárfestingarstjóri	kristjana@almenni.is
Helga Indriðadóttir, sjóðstjóri	helga@almenni.is
Ólafur Heimir Guðmundsson, sjóðstjóri	olafur@almenni.is
Grétar Már Axelsson, sjóðstjóri	gretar@almenni.is

BÓKHALD

Bókhaldsdeild sér um daglegt bókhald, mánaðarlegar afstemmingar, skýrslur og árlegt uppgjör sjóðsins.

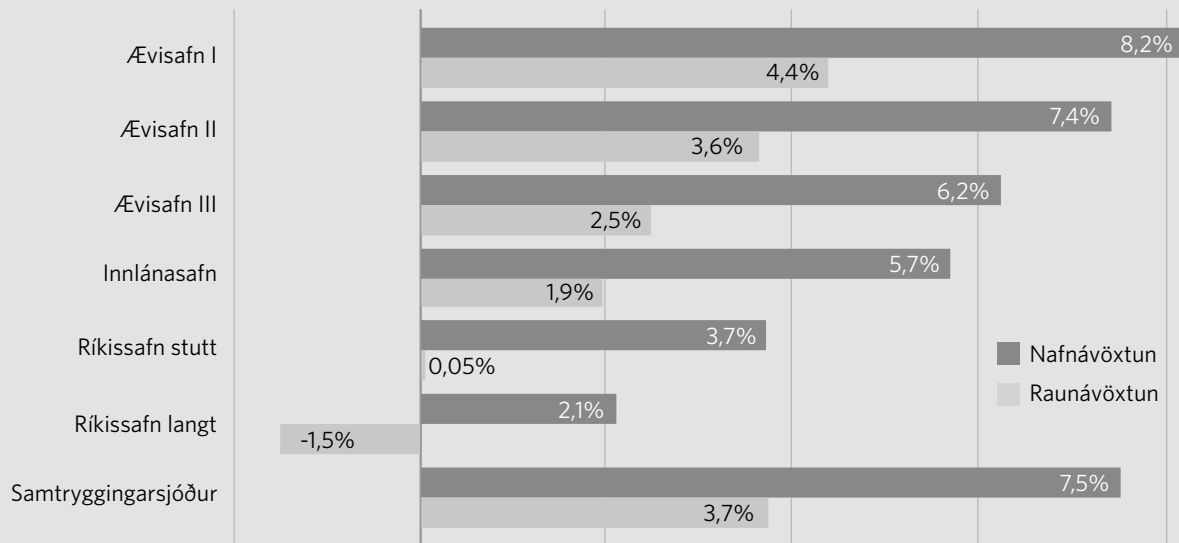
Jóna Bergþóra Sigurðardóttir	jonab@almenni.is
Lóa Rún Kristinsdóttir	loa@almenni.is
Kristín Sigurgeirsdóttir	kristin@almenni.is

REKSTUR

Rekstrarstjóri sér um rekstrarmál og hefur umsjón með framkvæmd og skipulagningu innra eftirlits. Skrifstofustjóri ber ábyrgð á réttinda- og fjárhagsbókhaldi og stýrir ráðgjöf og þjónustu við sjóðfélaga. Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur sjóðsins.

Daníel Arason, rekstrarstjóri	daniel@almenni.is
Sigríður Ómarsdóttir, skrifstofustjóri	sigridur@almenni.is
Gunnar Baldvinsson, framkvæmdastjóri	gunnar@almenni.is

ÁVÖXTUN 2013

Gott ár að baki Ávöxtunarleiðir Almenna lífeyrissjóðsins hækkuðu um 2,1% til 8,2% að nafnvirði á árinu 2013.

ÁVÖXTUN 2013

Ávöxtunarleiðir Almenna lífeyrissjóðsins hækkuðu um 2,1% til 8,2% að nafnvirði á árinu 2013. Raunávöxtun var jákvæð í öllum söfnum fyrir utan Ríkissafn langt sem lækkaði um 1,5% að raunvirði vegna hækkunar á ávöxtunarkröfu langra ríkisskuldabréfa. Hæst var raunávöxtunin á Ævisafni I eða 4,4%. Árið 2013 er þriðja árið í röð sem blandaðar ávöxtunarleiðir skila góðri ávöxtun og hefur Ævisafn I skilað 7,2% raunávöxtun á ári sl. þrjú ár og samtryggingarsjóður 5,9%.

BLÖNDUÐ SÖFN HÆKKUÐU MEST

Blandaðar ávöxtunarleiðir þ.e. Ævisafn I, II, III og samtryggingarsjóður nutu allar góðs af hækkun erlendra eigna vegna hagstæðrar þróunar á mörkuðum og góðrar ávöxtunar á innlendum hlutabréfum. Ævisafn I hækkaði mest á árinu 2013 eða um 8,2%, Ævisafn II um 7,4%, Ævisafn III um 6,2% og samtryggingarsjóður um 7,5%.

RÍKISSAFN LANGT

Ríkissafn langt hækkaði um 2,1% á árinu en hækkun á ávöxtunarkröfu íbúðabréfa hafði neikvæð áhrif á ávöxtun safnsins. Ávöxtunarkrafa lengstu íbúðabréfanna hækkaði úr 2,7% í 3,04% sem samsvarar 4,3% verðlækkun á bréfunum. Safnið lækkaði um 1,5% að raunvirði.

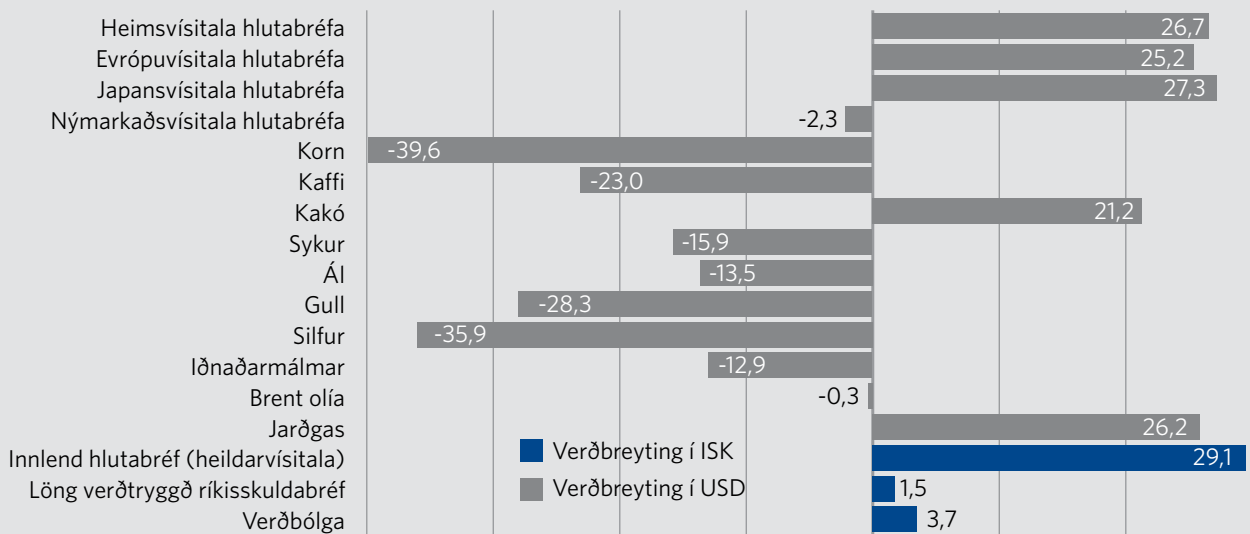
RÍKISSAFN STUTT

Ríkissafn stutt hækkaði um 3,7% að nafnvirði eða sem samsvarar verðbólgu ársins 2013.

VERÐTRYGGÐ INNLÁN

Á árinu varð 5,7% hækkun á Innlánasafninu. Fengnar verðbætur skýra stóran hluta ávöxtunarinnar þar sem verðbólga ársins var 3,7%. Verðtryggð innlán vegna um 93% af Innlánasafninu.

FJÁRFESTINGARUMHVERFIÐ 2013

Ár aukins stöðugleika Erlendir hlutabréfamarkaðir skiluðu mjög góðri ávöxtun á árinu en Heimsvísitala, Evrópuvísitala og Japansvísitala Morgan Stanley hækkuðu um 25,2% til 27,3% í bandaríkjadólar. Kakó og jarðgas hækkuðu á árinu en aðrar helstu hrávörur stóðu í stað eða lækkuðu.

BROTTHÆTTUR STÖÐUGLEIKI

Árið 2013 var ágætt ár á fjármagnsmarkaði en almennt má segja að aukinn stöðugleiki hafi náðst í helstu hagkerfum heimsins og eru horfur fyrir árið 2014 taldar jákvæðar. Megináherslan hjá vestrænum ríkjum var að vinna áfram að lækun skuldsetningar. Stjórnámamenn og hagfræðinga greinir á um leiðir að þeirri lækun, hvort skera eigi niður ríkisútgjöld til að auka greiðslugetu eða auka útgjöld til að fjárfesta í vexti.

ERLENDIR MARKAÐIR

Á árinu var unnið á mörgum vígstöðvum við að auka jafnvægi á helstu fjármálamörkuðum heimsins. Stjórnámamönnum tókst að koma í veg fyrir sundrunu á Evrusvæðinu, í bili að

minnsta kosti. Bandaríska þingið náði tímabundið ekki saman um hækkun skuldapaksins sem varð til þess að fjölda opinberra stofnana var lokað og hundruð þúsunda starfsmanna þeirra voru sendir heim í launalaust leyfi.

ÍSLAND

Á Íslandi má segja að hagkerfið hafi loks náð ákveðnu jafnvægi eftir efnahagshrunið. Seðlabankinn virðist hafa náð að koma böndum á íslensku krónuna og verðbólgan hélst innan vikmarka Seðlabankans. Ný ríkisstjórn tók við völdum og var aðgerðum í skuldamállum heimilanna almennt vel tekið. Ríkisstjórnin stefnir að hallalausum fjárlögum fyrir árið 2014.

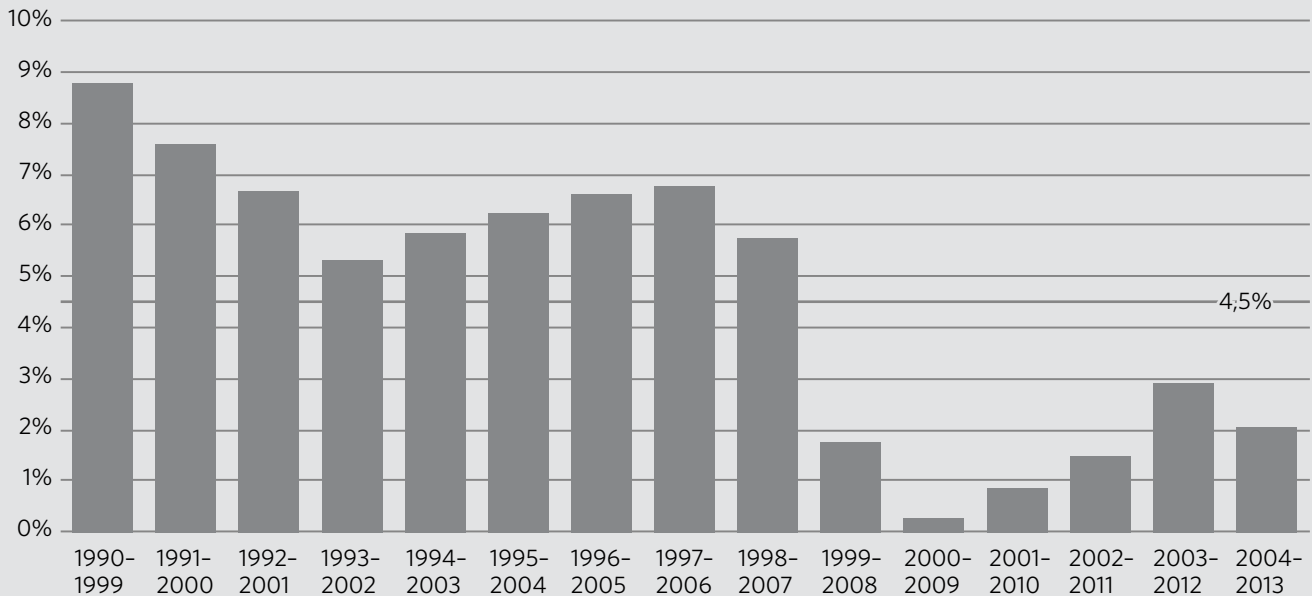
SKULDABRÉFAMARKAÐUR

Ávöxtunarkrafa innlendra skuldabréfa hafði fram til ársbyrjunar 2013 lækkað talsvert eftir því sem eftirskjálftum efnahagshrunsins fækkaði. Viðsnúningur varð á árinu 2013 og hækkaði ávöxtunarkrafa íbúðabréfa (HFF) töluvert og hafði neikvæð áhrif á ávöxtun skuldabréfasafna. Vegna fjárhagsvanda íbúðalánasjóðs hefur skuldarálag myndast á ávöxtunarkröfu íbúðabréfa umfram ríkisbréfaflokka sem gefnir eru beint út af ríkissjóði.

HLUTABRÉFAMARKAÐUR

Árið 2013 var gjöfult á innlendum hlutabréfamarkaði en heildarvísitala félaga á aðallista hækkaði um 29,1%.

LANGTÍMAÁVÖXTUN

10 ára raunávöxtun Þrátt fyrir tvö lækkunarskeið á innlendum og erlendum mörkuðum á 21. öldinni hefur 10 ára raunávöxtun sjóðsins alltaf verið jákvæð frá 1990 og að meðaltali 4,5% á áratug.

LANGTÍMAÁVÖXTUN SKIPTIR MESTU MÁLI

Árið 2013 var þriðja árið í röð sem samtryggingarsjóður skilar góðri ávöxtun en raunávöxtun sjóðsins var 3,7%. Fyrir lífeyrissjóði skiptir mestu máli að skila góðri ávöxtun til langs tíma. Frá árinu 1990 hefur meðalraunávöxtun samtryggingarsjóðs verið góð eða 4,5% á ári að jafnaði sem er einu prósentustigi yfir 3,5% ávöxtunarviðmiði lífeyrissjóða. Í árslok 2013 var fimm ára meðalraunávöxtun samtryggingarsjóðs 3,8% og 10 ára meðalraunávöxtun 2,0%.

LANGTÍMASPARNAÐUR ER TÆKIFÆRI

Eftirlaunasparnaður er langtímasparnaður, það er sérstaða hans og í því felast tækifæri. Langtímasparnaður gefur færi á að fjárfesta í verðbréfum sem sveiflast í verði en gefa háa ávöxtun til langs tíma. Langtímasparnaður byggist yfirleitt upp með reglulegum sparnaði sem dregur úr líkum á að sparnaðurinn sé allur lagður fyrir þegar gengi á verðbréfum er hátt. Langur sparnaðartími þýðir einnig að áhrif vaxta á sparnaðinn verða meiri. Sá sem sparar til langs tíma má alltaf búast við tímabilum með fáum fjárfestingarkostum og öðrum með mörgum tækifærum. Á löngum tíma má reikna með að bjóðast muni fjárfestingarkostir sem gefi góða ávöxtun.

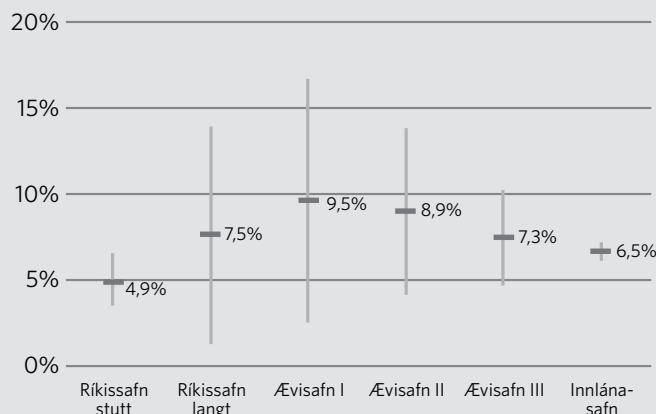
ÁHÆTTUDREIFING ER LYKILATRIÐI

Sagan sýnir að hlutabréf skila hæstu ávöxtuninni til langs tíma en reynslan sýnir einnig að þau sveiflast mest í verði. Ef litið er á sögulega ávöxtun hlutabréfa sést að stundum hafa komið löng tímabil, jafnvel 10 til 20 ár, með lágrí ávöxtun. Þess vegna borgar sig fyrir langtímafjárfesta að fjárfesta einnig í skuldabréfum og öðrum eignaflokkum til að dreifa áhættu og draga úr sveiflum. Fjárfestar þurfa einnig að gæta þess að dreifa áhættu innan hvers eignaflokks til að draga úr skuldaraáhættu en það verður best gert með því að fjárfesta í mörgum hagkerfum, í mörgum atvinnugreinum og ná þannig til sem flestra útgefenda. Samlíkingin um að hafa ekki öll eggjin í sömu körfunni á hér vel við.

ÁVÖXTUN OG SVEIFLUR

Gengisþróun frá 2010

Meðalávöxtun +/- eitt staðalfrávik 2010-2014

Ávöxtunarleiðir sveiflast Gengisþróun ræðst af verðbreytingum undirliggjandi eigna. Afar mikilvægt er að sjóðfélagar hafi það í huga að gengisbreytingar eru mismunandi eftir ávöxtunarleiðum.

DAGLEGT GENGI

Almenni lífeyrissjóðurinn reiknar daglega gengi á allar ávöxtunarleiðir sjóðsins og birtir á vefsíðu sinni. Útreikningur á daglegu gengi hófst í janúar 1998 og á sjóðurinn gengisrunu til þess tíma fyrir Ævisafn II. Gengið er notað til að mæla verðbreytingar frá einum tíma til annars. Með greiðslu iðgjalda í séreignarsjóð eignast sjóðfélagar ákveðnar einingar í sjóðnum og er verðmæti eininganna mælt með genginu.

GENGISPRÓUN Í 4 ÁR

Vinstri myndin sýnir gengisþróun þriggja ávöxtunarleiða 2010 til 2014 (til 13. febrúar 2014). Ávöxtunarleiðirnar á myndinni eru Ríkissafn langt, Ævisafn I og Innlánasafn. Gengisþróun Innlánasafnsins var mjög stöðug á tímabilinu enda hafa vaxtabreytingar ekki áhrif á höfuðstól. Ríkissafn langt

og Ævisafn I sveiflast hins vegar í takt við breytingar á mörkuðum. Fylgni safnanna er nokkur þar sem verðtryggð innlend ríkisskuldabréf eru um helmingur af innlendum skuldabréfum blandaðra ávöxtunarleiða. Ævisafn I, sem á mikið af erlendum verðbréfum, sveiflast mest vegna sveiflna á erlendum hlutabréfamörkuðum og á gengi íslensku krónunnar gagnvart erlendum gjaldmiðlum.

ÁVÖXTUN OG SVEIFLUR

Hægri myndin sýnir upplýsingar um ávöxtun og sveiflur ávöxtunarleiða séreignarsjóðs. Flata línan sýnir árlega meðalnafnávöxtun en lóðréttu línunarfur eru mælikvarði á sveiflur. Myndin sýnir vel að meðalávöxtunin er hærri hjá ávöxtunarleiðum með miklar sveiflur heldur en hjá ávöxtunarleiðum sem sveiflast minna.

HVAÐ ÞOLIR ÞÚ MIKLAR SVEIFLUR?

Þeir sem eru byrjaðir að ganga á inneign ættu að velja ávöxtunarleið með litlum sveiflum. Innlánasafn, Ríkissafn stutt og Ævisafn III sveiflast tiltölulega lítið og henta því vel fyrir þá sem eiga stutt í starfslok eða eru byrjaðir að ganga á inneign sína. Þeir sem hafa langan ávöxtunartíma geta hins vegar valið leið sem sveiflast en sagan kennir að á löngum tíma er fjárfestum umbunað fyrir sveiflur með hærri langtímaávöxtun. Ævisafn I, Ævisafn II og Ríkissafn langt henta vel fyrir þá sem eru að ávaxta til langs tíma og þola sveiflur í ávöxtun.

FJÁRFESTINGARSTEFNA 2014

FJÁRFESTINGARSTEFNA 2014

Efnisyfirlit

- I. Almenni lífeyrissjóðurinn
- II. Söguleg ávöxtun
- III. Vænt ávöxtun og framreikningur
- IV. Fjárfestingarstefna 2014
- V. Viðmið
- VI. Áhættustefna – útdráttur
Reglur um lán til sjóðfélaga

Ítarleg stefna

Fjárfestingarstefna Almenna lífeyrissjóðsins er aðgengileg fyrir sjóðfélaga á vefsíðu sjóðsins, www.almenni.is.

Fjárfestingarstefnan skiptist í sex kafla og er samtals 42 blaðsíður.

NÝ FJÁRFESTINGARSTEFNA

Stjórn Almenna lífeyrissjóðsins samþykkti í nóvember fjárfestingarstefnu fyrir árið 2014. Í henni eru upplýsingar um uppbyggingu Almenna lífeyrissjóðsins og er fjallað um samtryggingarsjóð og ávöxtunarleiðir séreignarsjóðs. Farið er yfir sögulega áhættu verðbréfa og fjallað um samspil ávöxtunar og áhættu. Í framhaldi af þeirri umfjöllun er sett fram fjárfestingarstefna fyrir allar ávöxtunarleiðir og fjárfestingarheimildir. Sérstakur kafli er um viðmið við kaup á verðbréfum og einnig útdráttur úr áhættustefnu lífeyrissjóðsins.

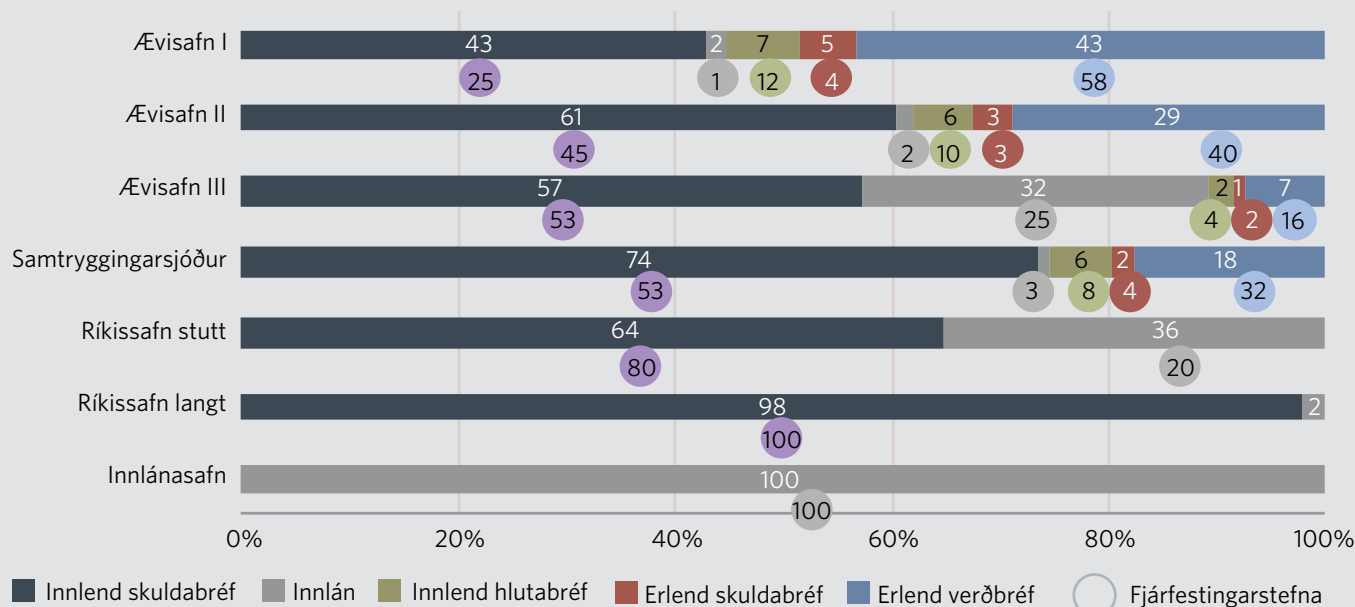
HELSTU BREYTINGAR FRÁ FYRRI STEFNU

Vægi innlendra hlutabréfa í fjárfestingarstefnu blandaðra verðbréfasafna hefur verið aukið en heildarvægi hlutabréfa er óbreytt. Ævisafn I stefnir nú að því að 12% eigna séu innlend hlutabréf, Ævisafn II 10%, Ævisafn III 4% og samtryggingarsjóður 8%. Á móti lækkar vægi erlendra hlutabréfa í fjárfestingarstefnunni. Tilgangurinn með þessari breytingu er að auka áhættudreifingu í heildarsafninu þar sem sjóðurinn getur ekki fjárfest í erlendum verðbréfum vegna tíma-bundinna gjaldeyrishafta.

Viðmið við val á innlendum hlutabréfum hafa nú verið gerðar ítarlegri. Þá hefur einnig verið bætt við heimild til að fjárfesta í nýsköpunar- og sprotafyrirtækjum í gegnum sjóði að uppfylltum ákveðnum skilyrðum. Slíkar fjárfestingar mega veða 0–5% af innlendri hlutabréfaeign hverju sinni.

Áhættustýring hefur verið innleidd í sjóðnum á grundvelli leiðbeinandi til-mæla um áhættustýringu frá FME. Kafli VI um áhættustefnu (útdráttur) hefur nú verið uppfærður með hliðsjón af uppfærðri áhættustefnu sjóðsins sem var samþykkt af stjórn lífeyrissjóðsins í nóvember 2013.

EIGNASAMSETNING

Ávöxtunarleiðir sveiflast Gengispróun ræðst af verðbreytingum undirliggjandi eigna. Afar mikilvægt er að sjóðfélagar hafi það í huga að gengisbreytingar eru mismunandi eftir ávöxtunarleiðum.

UNDIRVIGT Á HLUTABRÉFUM

Vægi hlutabréfa í Ævisöfnum I, II, III og í samtryggingarsjóði er minna en stefnt er að í fjárfestingarstefnu. Samkvæmt stefnu eru erlend hlutabréf stærsti hlutinn af hlutabréfum sjóðsins þar sem ekki er hægt að ná nægjanlegri áhættudreifingu á innlendum hlutabréfamarkaði. Vegna gjaldeyrishafta getur sjóðurinn ekki náð stefnu um erlend hlutabréf. Sjóðurinn er langtímafjárfestir og lítur á gjaldeyrishöftin sem tímabundin og hefur því ekki breytt stefnu um skiptingu fjárfestinga á milli skuldabréfa og hlutabréfa þrátt fyrir höftin.

ERLEND VERÐBRÉF AUKA ÁHÆTTUDREIFINGU

Almenni lífeyrissjóðurinn stefnir að því að halda erlendum verðbréfum í eigu sjóðsins og auka vægi þeirra þegar gjaldeyrishöftum verður aflétt. Með því að fjárfesta í erlendum verðbréfum dreifist áhættan á fleiri hagkerfi en það íslenska sem er bæði smátt og einhæft.

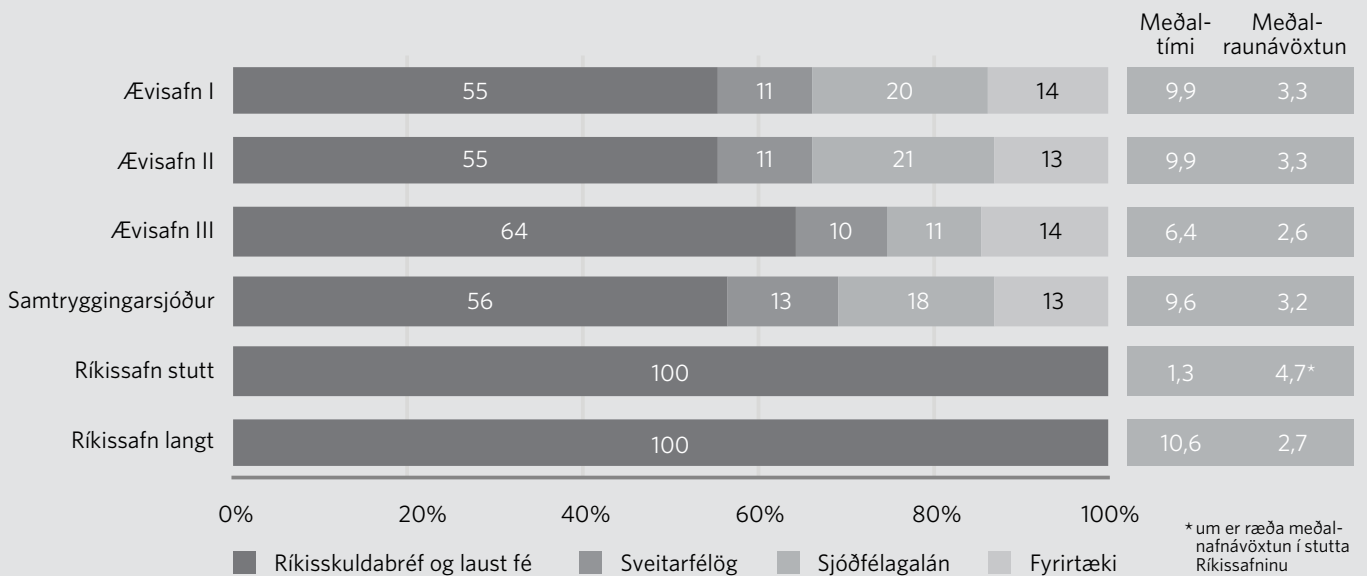
VAL UM ÁVÖXTUNARLEIÐ Í SÉREIGN

Iðgjöld í séreignarsjóð eru greidd í ávöxtunarleið samkvæmt vali sjóðfélaga. Sjóðfélagar geta hvenær sem er skipt um ávöxtunarleið og valið þá leið sem hentar þeim best. Ráðgjafar sjóðsins eru tilbúnir að veita nánari upplýsingar og aðstoða við val á ávöxtunarleið. Hægt er að velja á milli þriggja ávöxtunarleiða sem fjárfesta í hlutabréfum, skuldabréfum og innlánum (ævisöfn), tveggja ríkisskuldabréfasafna auk innlánaafns.

RÁÐGJÖF AÐ VELJA SÖFN SEM FJÁRFESTA Í SKULDABRÉFUM, HLUTABRÉFUM OG INNLÁNUM

Ráðgjöf Almenna lífeyrissjóðsins er að blönduð og vel dreifð verðbréfasöfn séu góður kostur fyrir lífeyrissparnað, veiti góða áhættudreifingu og skili bestu ávöxtuninni til lengri tíma. Í efnahagsáfallum hefur komið í ljós mikilvægi þess að vera með vel dreifð eignasöfn. Mikilvægt er að dreifa fjárfestingum á milli innlána, skuldabréfa og hlutabréfa og einnig á milli ólíkra hagkerfa. Reynslan hefur kennt að einnig er mikilvægt að dreifa áhættu á fleiri hagkerfi en Ísland.

SKULDABRÉF

Langur meðaltími Myndin sýnir samsetningu innlendra skuldabréfa í ávöxtunarleiðum. Meðaltími allra safna er langur nema í stutta ríkissafninu.

INNLEND SKULDABRÉF

Stærsti eignaflokkur í blönduðum ávöxtunarleiðum lífeyrissjóðsins eru innlend skuldabréf. Skuldabréfin eru annars vegar markaðsskuldabréf sem eru oftast með föstum vöxtum og hins vegar sjóðfélagalán sem eru bæði með föstum og breytilegum vöxtum. Skuldabréfin eru að mestu verðtryggð nema ríkisskuldabréf í stutta ríkissafninu.

RÍKISSKULDABRÉF VEGA ÞUNGT

Vægi innlendra ríkisskuldabréfa er nokkuð hátt í ævisöfnunum og samtryggingarsjóði og hefur aukist á undanförunum árum. Skýringin er fyrst og fremst markaðsaðstæður og takmarkað framboð annarra skuldabréfa. Ríkisskuldabréf vega þyngst í skuldabréfahluta ávöxtunarleiða eða frá 55% upp í 100% af skuldabréfum. Framboð annarra skuldabréfa hefur þó aðeins verið að aukast og er því spáð að sú þróun haldi áfram árið 2014.

SJÓÐFÉLAGALÁN ERU HAGSTÆÐ FYRIR SJÓÐFÉLAGA OG SJÓÐINN

Sjóðfélagalán vega nokkuð þungt í skuldabréfasöfnum sjóðsins. Sjóðfélagar eiga kost á að fá hagstæð lán hjá sjóðnum og sjóðurinn fær betri ávöxtun en á markaðsskuldabréfum. Á liðnum áratugum hafa heimtur sjóðfélagalána verið góðar. Einstaklingar eru almennt góðir greiðendur og sjóðurinn fer fram á fasteignaveð til tryggingar greiðslu.

MEÐALTÍMI SKULDABRÉFA

Meðaltími skuldabréfa segir til um hversu lengi höfuðstóll er bundinn að jafnaði og er vísbending um verðnæmni skuldabréfa ef markaðsvextir breytast. Þannig er hægt að áætla verðbreytingu skuldabréfs með því að margfalda vaxtabreytingu með meðaltíma þess. Sem dæmi má nefna að skuldabréf með 10 ára meðaltíma hækkar um 10% í verði ef vextir lækka um eitt

prósentustig og öfugt. Meðaltími skuldabréfa í Ævisöfnum I-III og samtryggingarsjóði hefur lengst á síðustu árum með auknu vægi langra ríkisskuldabréfa.

MEÐALÁVÖXTUN ER VÍSBENDING UM FRAMTÍÐARÁVÖXTUN

Meðalávöxtun segir til um meðalávöxtunarkröfu skuldabréfa og er vísbending um hvaða árlegu ávöxtun skuldabréfasöfninsöfnin munu gefa til framtíðar ef markaðsvextir haldast óbreyttir. Meðalávöxtun hefur lækkað á undanförunum árum í takt við lækkan ávöxtunarkröfu á markaði. Meðalávöxtun í ævisöfnum og samtryggingarsjóði er nokkuð hærri en ríkissafna. Það skýrist af því að söfnin eiga einnig skuldabréf sveitarfélaga, fyrirtækja og sjóðfélagalán sem bera hærri ávöxtunarkröfu en ríkisskuldabréf.

ERLEND VERÐBRÉF

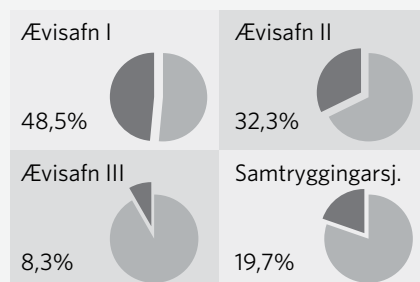
Eignir

Stærstu flokkar	%	ma.kr.
Skráð hlutabréf	79,2	26
Ríkisskuldabréf	7,0	2
Framtaksfjárfestingar	10,4	3
Laust fé	3,4	1
Samtals	100	33

Góð áhættudreifing Erlendar eignir eru vel dreifðar á lönd, atvinnugreinar, útgefendur og tegundir verðbréfa.

FJÓRAR ÁVÖXTUNARLEIÐIR EIGA ERLEND VERÐBRÉF

Taflan sýnir skiptingu eigna í innlendar og erlendar eignir. Dökki hlutinn eru erlendar eignir og talan fyrir neðan kökuritin sýnir vægi þeirra.

ERLEND SAFNIÐ

Almenni lífeyrissjóðurinn heldur utan um erlendar eignir í einu safni sem ávöxtunarleiðir eiga mismunandi hlutdeild í. Erlendar eignir Almenna lífeyrissjóðsins voru samtals tæpir 33 milljarðar í árslok og hækkuðu um 3 milljarða á árinu. Fjárfestingar skiptast í skráð hlutabréf, ríkisskuldabréf, framtaksfjárfestingar og gjalddeyrisreikninga.

VÆGI HLUTABRÉFA

Skráð hlutabréf veiga tæp 80% af erlendum eignum. Almenni lífeyrissjóðurinn notar erlenda verðbréfasjóði til að fjárfesta í hlutabréfum og er horft til margra atriða við val á sjóðum til dæmis árangurs, kostnaðar, aðferða, starfsmanna, stöðugleika í rekstri og fleira.

ERLEND RÍKISSKULDABRÉF DRAGA ÚR ÁHÆTTU

Markmiðið er að erlend ríkisskuldabréf vegi um 6%-11% af erlendum verðbréfum. Í árslok 2013 voru erlend ríkisskuldabréf rúm 7% af erlendum eignum. Ríkisskuldabréfin eru útgefin af Bandaríkjunum og ríkjum Evrópu og eru mikilvæg til að auka áhættudreifingu í eignasöfnum lífeyrissjóðsins.

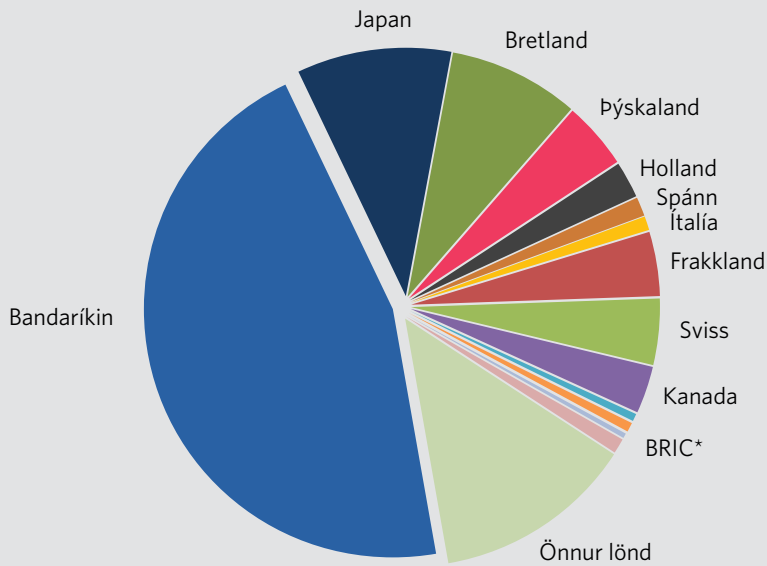
VÆGI FRAMTAKSSJÓÐA HEFUR MINNKAÐ

Framtakssjóðir veiga rúm 10% af erlendum eignum en fyrir ári síðan var hlutfallið 16%. Framtakssjóðir fjárfesta í óskráðum hlutabréfum (private equity) og millilagsfjármögnunarsjóðum (sjóðir sem fjárfesta í lánasamningum, milli hlutabréfa og skuldabréfa í veðröð). Stefnt er að því að 0-10% af erlendri hlutabréfaeign sé í framtakssjóðum.

GENGISÁHÆTTA

Erlendar eignir sjóðsins námu tæpum 33 milljörðum í árslok 2013 og býr sjóðurinn við gengisáhættu sem því nemur. Ef íslenska krónan styrkist um 10% gagnvart erlendum gjaldmiðlum undirliggjandi eigna munu erlendar eignir sjóðsins að öðru óbreyttu lækka um rúma 3 milljarða í íslenskum krónum talið.

ERLEND HLUTABRÉF

Eignir

Hlutabréfasjóðir	ma.kr.
Vanguard Global Stock Index	10,7
BlackRock Developed World	7,4
Vanguard Global Enhanced Eq.	3,1
Sparinvest Global Value	2,5
Skagen Global	2,4
Samtals	26,1

* Brasíla, Rússland, Indland og Kína

1.622 fyrirtæki í 33 löndum Erlenda hlutabréfasafnið inniheldur fjölda fyrirtækja og er vel dreift á lönd og atvinnugreinar.

HLUTABRÉF Í SJÓÐUM

Erlend hlutabréf eru keypt með milli-göngu verðbréfa- og fjárfestingarsjóða.

- Stefnt er að því að 67% af erlendri hlutabréfaeign séu markaðstengdir sjóðir sem fjárfesta í sömu hlutföllum og hlutabréf vega á markaði eða í sjóðum sem líkja eftir vísitölu (enhanced index funds). Vanguard og BlackRock eru markaðstengdir sjóðir.
- Stefnt er að því að u.þ.b. 33% af erlendum hlutabréfum séu virkir sjóðir, þ.e. sjóðir sem velja verðbréf með það að markmiði að ná hærri ávöxtun en heimsvísitala hlutabréfa. Sparinvest og Skagen eru dæmi um slíka sjóði.

EINSTÖK FYRIRTÆKI VEGA LÍTID

Erlenda hlutabréfasafnið á hlutdeild í 1.622 fyrirtækjum í 33 löndum. Með þessum fjölda er tryggt að vægi einstakra fyrirtækja er mjög lítið en stærsta fyrirtækið vegur aðeins rúm 1% af hlutabréfasafninu og minna í blönduðum söfnum þegar önnur verðbréf bætast við. Áhrif af gjaldproti eins fyrirtækis eru því tiltölulega lítil.

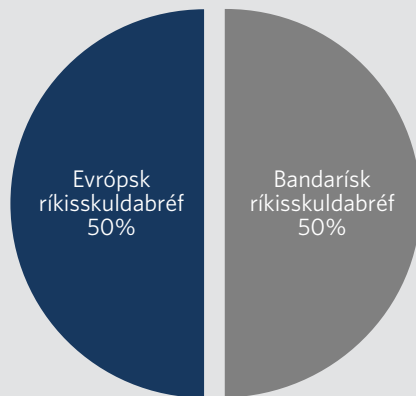
LANDASKIPTING SVIPUÐ OG Í HEIMSVÍSITÖLU

Stefna sjóðsins er að landaskipting erlendra hlutabréfa sé sambærileg og í heimsvísitölu hlutabréfa, MSCI. Landaskiptingin verður þó alltaf eitthvað frábrugðin heimsvísitölnni vegna virkra sjóða sem velja fyrirtæki.

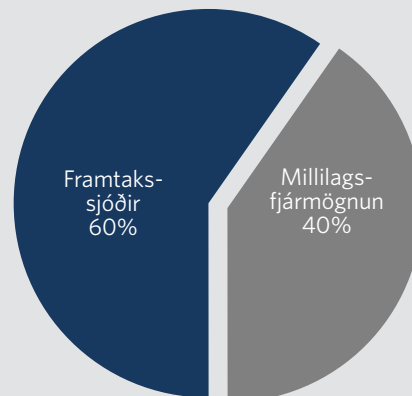
ATVINNUGREINAR

Sjóðurinn stefnir á að atvinnugreina-skipting erlendra hlutabréfa sé sambærileg og í heimsvísitölu hlutabréfa, MSCI. Atvinnugreina-skiptingin verður þó alltaf eitthvað frábrugðin heimsvísitölnni vegna virkra sjóða sem velja fyrirtæki. Fjárfestingar sjóðsins eru dreifðar á 10 skilgreindar atvinnugreinar og vegur fjármálaþjónusta þyngst um 19% og þar næst vega upplýsingatækni, munaðarvörur og iðnaðarvörur um 12% hver.

AÐRAR ERLENDAR EIGNIR

Skuldabréfasjóðir	m.kr.
Bandarísk ríkisskuldabréf	1.159
Evrópsk ríkisskuldabréf	1.150
Samtals	2.309

Framtakssjóðir	m.kr.
Framtakssjóðir	2.050
Millilagsfjármögnun	1.384
Samtals	3.434

Ríkisskuldabréf og óskráð verðbréf Erlend ríkisskuldabréf eru útgefin af ríkissjóði Bandaríkjanna og ríkjum Evrópu. Framtakssjóðir fjárfesta í óskráðum hlutabréfum og lánasamningum.

ERLEND RÍKISSKULDABRÉF

Erlend ríkisskuldabréf eru keypt með milligöngu verðbréfasjóða Vanguard Group. Rúmlega helmingur þeirra eru bandarísk ríkisskuldabréf og tæplega helmingur eru evrópsk ríkisskuldabréf. Af evrópskum ríkisskuldabréfum vegur Þýskaland þyngst eða rúm 24%. Önnur lönd eru m.a. Frakkland sem vegur um 23%, Ítalía rúm 20%, Spánn tæp 12% og Holland tæp 7%.

Meðaltími bandarísku ríkisskuldabréfanna er um 5 ár sem þýðir að sveiflur í ávöxtun skuldabréfanna geta verið nokkrar. Nafnávöxtun skuldabréfanna sl. 1 ár er neikvæð um 2,9%, þróunin endurspeglar áhyggjur og deilur um

skuldabæk Bandaríkjanna, aukið peningamagn í umferð og aukinn áhuga fjárfesta á hlutabréfum. Nafnávöxtun evrópsku ríkisskuldabréfanna hefur verið nokkuð hærrí eða jákvæð um 2% sl. 1 ár og meðaltími skuldabréfanna er um 6 ár.

FRAMTAKSSJÓÐIR

Framtakssjóðir vega um 10% af erlendum eignum. Fjárfestingartími framtakssjóða er yfirleitt 8-12 ár og er ferlið þannig að fjárfestar skrifa sig fyrir ákveðinni fjárfestingu í upphafi sem dreifist svo á nokkur ár eða eftir því sem viðkomandi sjóðir finna fjárfestingatækifæri. Samkvæmt gildandi

gjaldeyrishöftum hafa lífeyrissjóðir og aðrir fjárfestar, sem gert hafa samninga um fjárfestingar í framtakssjóðum, heimild til að standa við áður gerðar skuldbindingar í sjóðunum, þ.e. mega kaupa í sjóðunum við innköllun áskrifta. Af þessari ástæðu jókst vægi framtakssjóða í erlenda safninu fyrstu árin í gjaldeyrishöftum en nú fer hlutfallið minnkandi þar sem sjóðirnir hafa dregið að mestu á skuldbindingar og hafið endurgreiðslur í nokkrum mæli.

Markmið samkvæmt fjárfestingarstefnu sjóðsins er að 0-10% af erlendri verðbréfaeign sé í svokölluðum framtakssjóðum (private equity) sem fjárfesta í óskráðum hlutafélögum.

TÍU STÆRSTU ÚTGEFENDUR SKULDABRÉFA

Útgefendur skuldabréfa	Samtr.- sjóður	Ævisafn II	Ævisafn I	Ævisafn III
Ísland – ríkisskuldabréf	41,1	32,8	22,9	25,2
Sjóðfélagalán (fjöldi 1.830)	13,4	12,7	8,9	9,8
Reykjavíkurborg	3,2	2,7	1,9	3,8
Lánasjóður sveitarfélaga	2,9	1,9	1,3	1,4
Landsvirkjun	1,1	1,0	0,7	0,8
RARIK	1,1	0,7		0,5
Bandaríkin – ríkisskuldabréf	1,0	1,7	2,5	
Akureyrarbær	1,0			2,8
Orkuveita Reykjavíkur	0,9			
Eik Fasteignafélag	0,7	0,7		
Þýskaland – ríkisskuldabréf			0,7	
Íslandsbanki		0,9	0,6	3,7
Frakkland – ríkisskuldabréf			0,6	
Kópavogsbær		0,8	0,5	
Smáralind – veðskuldabréf				2,2
Arion banki				2,0
Samtals vægi	66,5	55,9	40,8	52,3
Heildarstærð í milljörðum	66,3	36,8	12,0	4,8

Ríkissjóður og sjóðfélagalán vega þyngst Tíu stærstu útgefendur skuldabréfa vega mismunandi þungt í söfnum sem fjárfesta bæði í skuldabréfum og hlutabréfum eða frá 41% upp í 67% af eignum.

LÁNSHÆFISMAT OG VIÐMIÐANIR

Við kaup á skuldabréfum er horft til fjárhagslegs styrkleika útgefenda. Við kaup á erlendum skuldabréfum útgefenda með opinbert lánsþæfismat skal miðað við að útgefandi hafi a.m.k. lánsþæfismat eins og fram kemur í fjárfestingarstefnu sjóðsins. Við kaup á skuldabréfum sem hafa ekki lánsþæfismat skulu sjóðstjórar yfirfara atriði sem talin eru upp í V. kafla fjárfestingarstefnunnar og meta hvort útgefendur uppfylli skilyrði um trausta eiginfjárstöðu og góða rekstrarafkomu. Almennt er mati á útgefanda skipt upp í eðlislæga og mælanlega þætti útgefanda og útgáfunnar. Eðlislægir þættir eru t.d. atvinnugrein, lagaumhverfi og skilmálar útgáfu. Þeir mælanlegu þættir sem horft er til eru fjármagnsskipan, greiðslugeta og arðsemi.

SKILMÁLAR TIL AÐ TRYGGJA ENDURGREIÐSLU

Sjóðurinn fer fram á að óveðtryggð skuldabréf innihaldi skilmála til að tryggja endurgreiðslu bréfanna. Skilmálarnir fjalla um upplýsingaskyldu, eiginfjárvöð, breytingar á grundvallarrekstrarþáttum, breytingar á eignarhaldi, sölu eigna, skuldsetningu, veðsetningu eigna, vanskil annarra skuldbindinga, rétt kröfuhafa, vaxtaþekju og fleira.

STÆRSTU ÚTGEFENDUR

Ríkissjóður er langstærsti útgefandi skuldabréfa í söfnum sem fjárfesta bæði í skuldabréfum og hlutabréfum og vegur frá 23% upp í 41% af eignum. Sjóðfélagalán eru í öðru sæti en á bak við þau eru tæplega 2.000 greiðendur. Ef sjóðfélagalán eru talin sem einn útgefandi eru samtals um 156 útgefendur í skuldabréfasöfnum. Vægi útgefenda er nokkuð breytilegt milli

safna en það ræðst m.a. af markmiði um sparnaðartíma og vægi erlendra verðbréfa. Í árslok 2013 voru t.d. um 32% eigna Ævisafns III ávaxtaðar á innlánsreikningum hjá Íslandsbanka (18%), Arion banka (7%) og Landsbanka (7%).

ÖNNUR SÖFN

Eins og nöfn safnanna gefa til kynna er ríkissjóður eini útgefandinn í ríkissöfnunum en söfnin hafa þó heimild til að hafa hluta eigna í innlánnum. Í árslok 2013 voru eignir Innlánsafns ávaxtaðar á innlánsreikningum hjá Íslandsbanka (36%), Arion banka (31%), Landsbanka (23%) og MP banka (10%). Innlán eru forgangskrafa við slit fjármálafyrirtækis, samkvæmt neyðarlögum vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði. Inneignir sjóðfélaga í Innlánsafninu falla undir ákvæði laga nr. 98/1999 um innstæðu-tryggingar.

TÍU STÆRSTU ÚTGEFENDUR HLUTABRÉFA

Útgefendur hlutabréfa	Samtr.- sjóður	Ævisafn II	Ævisafn I	Ævisafn III
 N1 hf.	1,2	0,3		
 Framtakssjóður Íslands	0,7	0,8	1,2	0,4
 Eik fasteignafélag	0,7	0,8	1,1	0,4
 Skipti	0,6	0,4		0,4
 Jarðvarmi	0,5	0,7	0,9	0,3
 Tryggingamiðstöðin	0,3	0,4	0,5	0,2
 Eimskip	0,3	0,3	0,5	0,2
 Citigroup Inc	0,3	0,3	0,7	0,1
 Microsoft Corporation	0,2	0,3	0,6	0,1
 Stefnir fasteignafélag I	0,2		0,3	0,1
 Apple Inc		0,2	0,4	0,1
 Roche Holding AG			0,4	
Samtals vægi	5,0	4,5	6,6	2,3
Heildarstærð í milljörðum	66,3	36,8	12,0	4,8

Einstakir útgefendur vega lítið Tíu stærstu útgefendur hlutabréfa vega mest 6,6% í Ævisafni I en vægi þeirra er aðeins 2,3% í Ævisafni III.

HLUTABRÉF

Sagan kennir að hlutabréf skili hæstu ávöxtuninni á löngum tíma og að ávöxtun þeirra sveiflist mest. Hlutabréf eru aftast í kröfuröðinni og því er tapsáhætta þeirra einnig mest. Þess vegna skiptir áhættudreifing öllu máli þegar fjárfest er í hlutabréfum. Þar sem innlendur hlutabréfamarkaður er tiltölulega lítill með fáum útgefendum vega erlend hlutabréf þyngra en innlend í fjárfestingarstefnu sjóðsins. Samkvæmt fjárfestingarstefnunni er stefnt að því að erlend hlutabréf ásamt framtakssjóðum vegi 16% til 58% og innlend hlutabréf ásamt framtakssjóðum 4% til 12% af eignum verðbréfasafna sem fjárfesta bæði í skulda- bréfum og hlutabréfum.

ERLEND HLUTABRÉF

Erlend hlutabréf eru keypt með milligöngu verðbréfa- og fjárfestingarsjóða. Stefnt er að því að 67% af erlendum hlutabréfasjóðum séu markaðstengdir

sjóðir sem fjárfesta í sömu hlutföllum og heimsvísitala hlutabréfa en þannig næst hámarks eigna- og áhættudreifing. Stefnt er að því að u.þ.b. 33% af erlendum hlutabréfasjóðum séu virkir sjóðir, þ.e. sjóðir sem velja hlutabréf með það að markmiði að ná hærri ávöxtun en heimsvísitala hlutabréfa. Til að draga úr áhættu er reynt að velja virka sjóði með lága eða neikvæða fylgni við heimsvísitöluna.

INNLEND HLUTABRÉF

Uppbygging innlenda hlutabréfasafnsins fer að meirihluta fram með fjárfestingum í skráðum hlutafélögum og framtakssjóðum. Stefnt er að því að byggja upp safn fyrirtækja sem hafa sterkan tekjugrunn, traustan efnahag og geta skilað góðri ávöxtun til framtíðar. Hlutabréfasafni er stýrt með virkri stýringu og beita sjóðstjórar faglega viðurkenndum aðferðum við verðmat og áhættugreiningu.

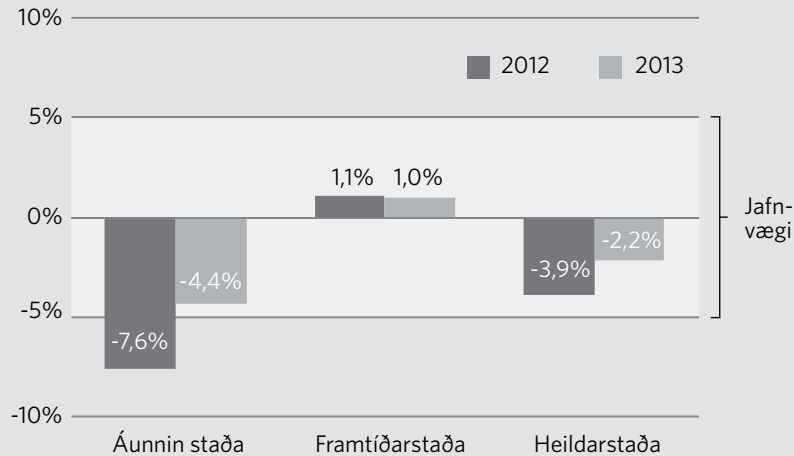
STÆRSTU ÚTGEFENDUR

Í byrjun ársins 2014 voru um 1.650 útgefendur í hlutabréfasafni sjóðsins. Vegna fjölda útgefenda er vægi einstakra útgefenda tiltölulega lítið og því vega 10 stærstu útgefendur hlutabréfa mun minna en vægi stærstu útgefenda skuldabréfa. Stærstu innlendu útgefendur hlutabréfa í eigu sjóðsins eru Framtakssjóður Íslands sem vegur 1,2% af Ævisafni I og N1 sem vegur 1,2% af samtryggingarsjóði. Stærsti erlendi útgefandinn er bandaríska fjármálafyrirtækið Citigroup sem vegur mest 0,7% í Ævisafni I.

NÁNARI UPPLÝSINGAR

Upplýsingar um stærstu skuldara í hverri ávöxtunarleið eru birtar mánaðarlega á heimasíðu sjóðsins. Þar er jafnframt að finna upplýsingar um alla útgefendur á síðu hvar ávöxtunarleiðar og eru þær upplýsingar uppfærðar 2-3 sinnum á ári.

TRYGGINGAFRÆÐILEG STAÐA

Staða batnar milli ára Tryggingafræðileg staða batnaði á árinu 2013 og eru bæði áunnin staða og heildarstaða innan skilgreindra jafnvægismarka.

TRYGGINGAFRÆÐILEG ÚTTEKT

Við mat á fjárhagsstöðu samtryggingarsjóða eru eignir bornar saman við skuldbindingar. Tryggingafræðileg staða skiptist í þrjá hluta:

- Áunnin staða. Núverandi eignir eru bornar saman við skuldbindingar vegna réttinda sem sjóðfélagar eru búnir að ávinna sér með greiðslum í sjóðinn.
- Framtíðarstaða. Núvirði iðgjalda virkra sjóðfélaga til 67 ára aldurs er borið saman við réttindi sem framtíðariðgjöld mynda.
- Heildarstaða. Heildarskuldbindingar eru samtala áunninna skuldbindinga og framtíðarskuldbindinga. Heildareignir eru samtala núverandi eigna og núvirði framtíðariðgjalda.

STAÐAN Í ÁRSLOK

Tryggingafræðileg staða samtryggingarsjóðsins miðað við 31. desember 2013.

- Áfallnar skuldbindingar voru 4,4% hærri en eignir sjóðsins.

- Núvirði framtíðariðgjalda var 1,0% hærra en áætlaðar framtíðarskuldbindingar.
- Heildarskuldbindingar voru 2,2% umfram heildareignir.

JAFNVÆGI

Samkvæmt lögum um starfsemi lífeyrissjóða þurfa lífeyrissjóðir að breyta réttindum ef heildarstaða er +/-10% af skuldbindingum eða heildarstaða hefur verið á bilinu +/- 5% til 10% í lengri tíma en fimm ár. Til viðbótar við ofangreind skilyrði í lögum hefur stjórn Almenna lífeyrissjóðsins skilgreint eftirfarandi stefnu fyrir samtryggingarsjóðinn: Sjóðurinn stefnir á að tryggingafræðileg staða sé í jafnvægi. Með því er átt við að

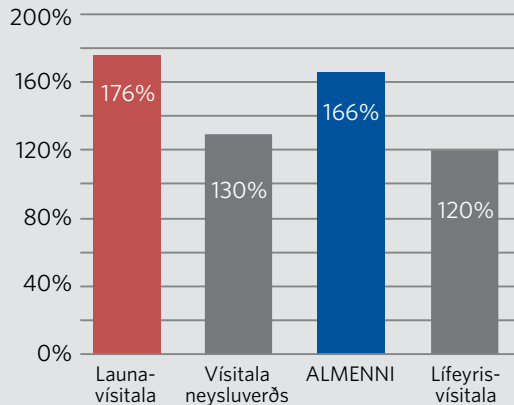
- áunnin staða, mismunur á eignum og áunnum skuldbindingum, sé innan við +/-5% af skuldbindingum.
- framtíðarstaða, mismunur á núvirði framtíðariðgjalda og skuldbindinga vegna þeirra, sé innan við +/-5% af skuldbindingum.

Tryggingafræðileg staða Almenna lífeyrissjóðsins er innan skilgreindra marka í lögum og samkvæmt stefnu stjórnar sjóðsins. Til lengri tíma er æskilegt að eignir séu meiri en áunnar skuldbindingar og að heildarstaða sé einnig jákvæð. Tryggingafræðileg uppgjör eru hins vegar gerð m.v. margar gefnar forsendur og því er talið ásættanlegt að bil eigna og skuldbindinga sé +/-5%.

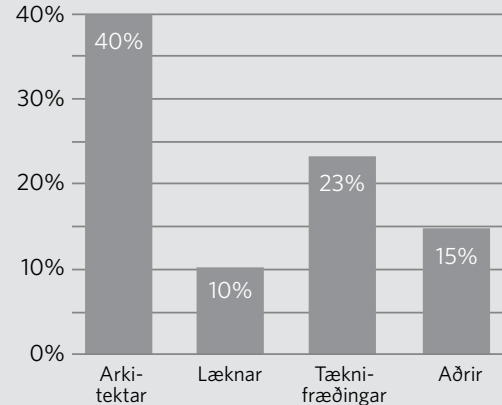
BREYTINGAR 2013

- Raunávöxtun samtryggingarsjóðs var 3,7% árið 2013 sem er 0,2 prósentustigum yfir 3,5% viðmiðunarávöxtun sem reiknað er með í tryggingafræðilegri úttekt.
- Lífeyrisréttindi og lífeyrisgreiðslur eru verðtryggðar og því hækka skuldbindingar í takt við hækkun á vísitölu neysliverðs. Árið 2013 hækkaði vísitalan um 3,7%.
- Á árinu 2013 voru réttindi og lífeyrisgreiðslur lækkuð hlutfallslega jafnt um 3% samkvæmt ákvörðun ársfundar.

ÞRÓUN LÍFEYRIS, VERÐLAGS OG LAUNA

Hækkun lífeyris, launa og verðlags 1998-2013

Hækkun lífeyris einstakra hópa umfram verðlag

Hækkun lífeyris-, launa- og neysluvísitölu 1998-2013 Frá því lífeyrissjóðalögin tóku gildi 1998 hefur lífeyrir hækkað umfram verðlag og vísitölu lífeyris. Raunhækkun einstakra hópa er mismunandi vegna ólíkra réttinda í eldri sjóðum.

LÍFEYRIR HEFUR HÆKKAÐ UMFRAM VERÐLAG

Frá því að lífeyrissjóðalögin tóku gildi árið 1998 hafa lífeyrisréttindi sjóðfélaga í Almenna lífeyrissjóðnum og forverum hans hækkað umfram verðlag. Lífeyrisréttindi sjóðfélaga hækkuðu um 166% að meðaltali á tímabilinu 1998-2013. Á sama tíma hækkaði launavísitala um 176% og vísitala neysluverðs um 130%. Til samanburðar þá hækkaði vísitala 10 stærstu lífeyrissjóða án ábyrgðar launagreiðanda um 120% á sama tímabili.

MISMUNANDI HÆKKUN EFTIR HÓPUM

Hækkun lífeyrisréttinda er mismunandi mikil eftir hópum og skýrist af því að réttindi í eldri lífeyrissjóðum voru

ólík. Réttindi arkitekta hafa hækkað um 40% umfram verðlag. Réttindi lækna hafa hins vegar hækkað minna eða um 10% en réttindi í Lífeyrissjóði lækna voru hlutfallslega „dýr“ vegna ævilangs makalífeyris.

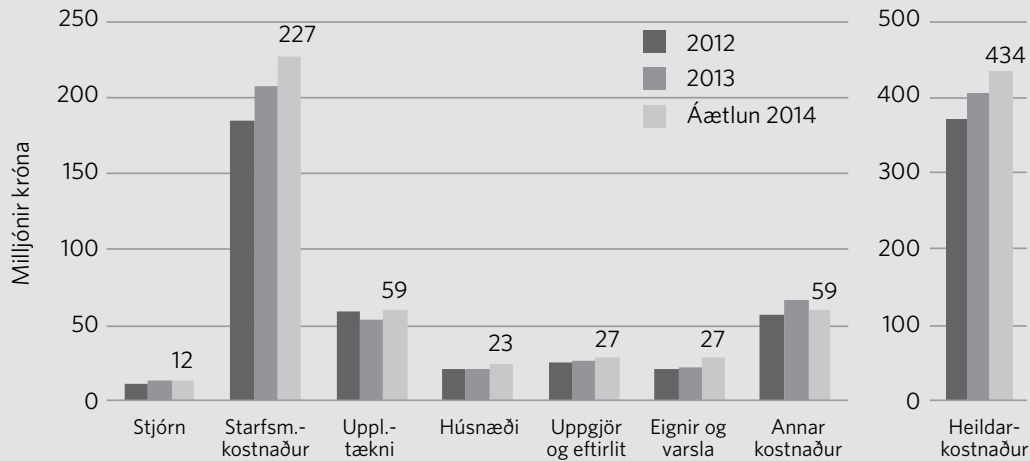
LÖGBUNDIN RÉTTINDI

Núverandi lög um starfsemi lífeyrissjóða tóku gildi þann 1. júlí 1998. Með þeim urðu mikil tímamót því þá var í fyrsta sinn samþykkt heildstæð löggjöf um lífeyrissjóðina. Í lögnum eru m.a. skilgreind lágmarksréttindi sem sjóðir þurfa að tryggja til að fá starfsleyfi. Í því felst að sjóðirnir skulu tryggja sjóðfélögum verðtryggðan ellilífeyri til æviloka, greiða örorku- og barnalífeyri ef starfsgeta minnkar og greiða maka- og barnalífeyri við fráfall sjóðfélaga.

SJÓÐFÉLAGAR NJÓTA LÁGRAR ÖRORKUTÍÐNI

Almenni lífeyrissjóðurinn uppfyllir þessi skilyrði og rúmlega það. Sjóðurinn nýtur þess að örorkutíðni sjóðfélaga er mjög lág og þess vegna getur hann varið hærri hluta iðgjalds til að greiða eftirlaun. Sjóðurinn greiðir hærri örorkulífeyri en lögboðið lágmark og tvöfalt hærri barnalífeyri. Eigi börn látinna sjóðfélaga hvorki foreldri né kjörforeldri á lífi greiðir sjóðurinn tvöfaldan barnalífeyri eða fjórfalt hærri en lög gera ráð fyrir. Makalífeyrir er hefðbundinn en þar sem þriðjungur lágmarksíðgjalds greiðist í séreignarsjóð þá njóta makar þess að inneign í séreignarsjóði erfist við fráfall sjóðfélaga.

REKSTRARKOSTNAÐUR

Kostnaður 2012, 2013 og áætlun 2014 Rekstrarkostnaður hefur hækkað í takt við verðlag, vaxandi umsvif og auknar kröfur um áhættustýringu og eftirlit.

STEFNT AÐ LÁGMARKS-KOSTNAÐI

Markmið Almenna lífeyrissjóðsins er að halda kostnaði í lágmarki þannig að sem mest af ávöxtun sjóðsins skili sér til sjóðfélaga. Þessu er fylgt eftir með því að gæta hófs í rekstri og reyna að lágmarka fjárfestingarkostnað við ávöxtun eigna sjóðsins eins og hægt er.

KOSTNAÐUR Í TAKT VIÐ ÁÆTLUN 2013

Rekstraráætlun fyrir árið 2013 gerði ráð fyrir heildarkostnaði að fjárhæð 404 m.kr. Raunverulegur rekstrarkostnaður varð 405 m.kr. sem er 0,2% umfram áætlun. Stjórn sjóðsins samþykkti á stjórnarfundi í desember rekstraráætlun fyrir árið 2014. Samkvæmt henni stefnir í að rekstrar-

kostnaður sjóðsins verði um 448 milljónir árið 2014 eða um 0,3% af áætluðum meðaleignum ársins. Markmið sjóðsins er að kostnaðarhlutfallið verði lægra en 0,3% á næstu árum.

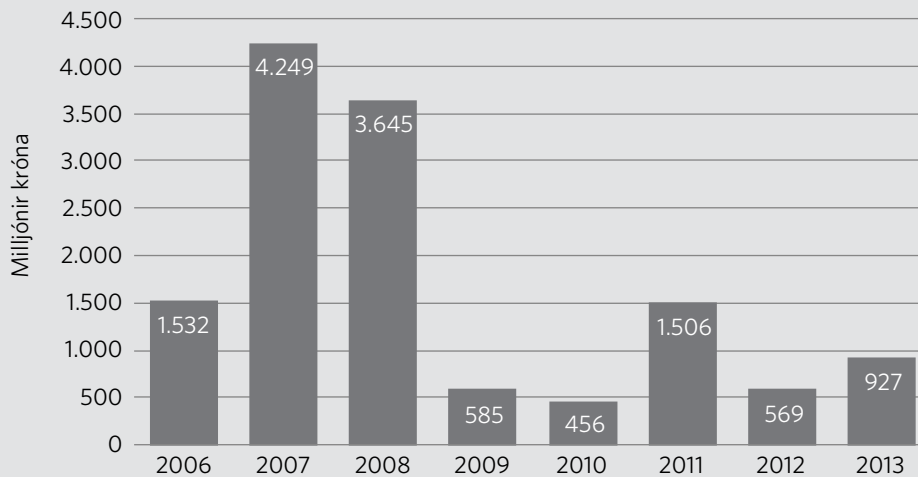
AUKNAR KRÖFUR, HÆRRI KOSTNAÐUR

Kostnaður lífeyrissjóða hefur almennt hækkað á liðnum árum vegna aukins eftirlits, áhættustýringar og krafna um rekstraröryggi. Sem dæmi má nefna að eftirlit opinberra aðila auk innri og ytri endurskoðenda hefur aukist. Á árinu 2013 lauk sjóðurinn við innleiðingu tilmæla fjármálaeftirlitsins um áhættustýringu og á árinu 2014 er unnið að innleiðingu tilmæla um rekstur upplýsingakerfa. Meira eftirlit og bætt rekstraröryggi er til hagsbóta fyrir sjóðfélaga.

STÆRSTU KOSTNAÐARLIÐIRNIR

Starfsmannakostnaður vegur þyngst í rekstrarkostnaði sjóðsins. Hjá sjóðnum starfa 20 manns en stöðugildi eru 19. Sjá nánar um starfsfólk og skipulag á bls. 9. Upplýsingatækni er annar stærsti kostnaðarliðurinn en sjóðurinn notar sérstök upplýsingakerfi fyrir eignir, réttindi sjóðfélaga og bókhald. Þá heldur sjóðurinn úti heimasíðu og býður sjóðfélögum aðgang að læstu vefsvæði með upplýsingum um inneign og réttindi. Launagreiðendum býðst aðgangur að læstu vefsvæði með upplýsingum um iðgjaldagreiðslur.

LÁN TIL SJÓÐFÉLAGA

Lánveitingar aukast á ný Á árinu 2013 voru veitt ný lán til sjóðfélaga fyrir 927 milljónir sem er nokkur aukning frá árinu 2012 en þá nam fjárhæð veittra lána 569 milljónum.

LÁNVEITINGAR ÁRIÐ 2013

Árið 2013 jukust lánveitingar til sjóðfélaga. Á árinu voru veitt 82 lán fyrir samtals 927 milljónir en árið 2012 voru afgreidd 48 lán fyrir 569 milljónir. Meðalfjárhæð nýrra lána til sjóðfélaga var 11,3 milljónir á árinu 2013. Í lok ársins var heildarfjárhæð útistandandi sjóðfélagalána 14.869 milljónir.

NÝJAR LÁNAREGLUR 2013

Stjórn Almenna lífeyrissjóðsins gerði á árinu 2013 talsverðar breytingar á útlánafyrirkomulagi sjóðsins með það að markmiði að fjölga lánamöguleikum fyrir sjóðfélaga og bjóða samkeppnishæf kjör. Sjóðurinn hóf meðal annars að bjóða sjóðfélögum óverðtryggð lán frá 15. september 2013 auk þess sem kjör á verðtryggðum lánum með breytilega vexti voru endurskoðuð. Hámarkslán var hækkað úr 35 í 50 milljónir en skilyrði fyrir þeirri fjárhæð er að lánið sé á fyrsta veðrétti og veðhlutfall ekki hærra en 75% af markaðs-

verði. Ef ekki er um fyrsta veðrétt að ræða er hámarkslán 35 milljónir og hámarksveðhlutfall 65%.

FASTEIGNATRYGGÐ LÁN TIL LANGS TÍMA

Sjóðfélögum standa til boða hagstæð lán gegn fasteignaveði. Sjóðfélagar geta valið á milli óverðtryggðra lána og verðtryggðra eða tekið blöndu af þessu tvönu. Óverðtryggðir vextir eru fastir til 12 mánaða í senn. Vextir verðtryggðra lána með breytilegum vöxtum taka mið af meðalávöxtun á skuldabréfaflokki Íbúðarlánasjóðs HFF150434 í viðskiptakerfi Kauphallar Íslands undangengin mánuð að viðbættu 0,75% álagi. Vextirnir gilda frá 15. hvers mánaðar í einn mánuð í senn.

NÝ LÖG UM NEYTENDALÁN TÓKU GILDI 2013

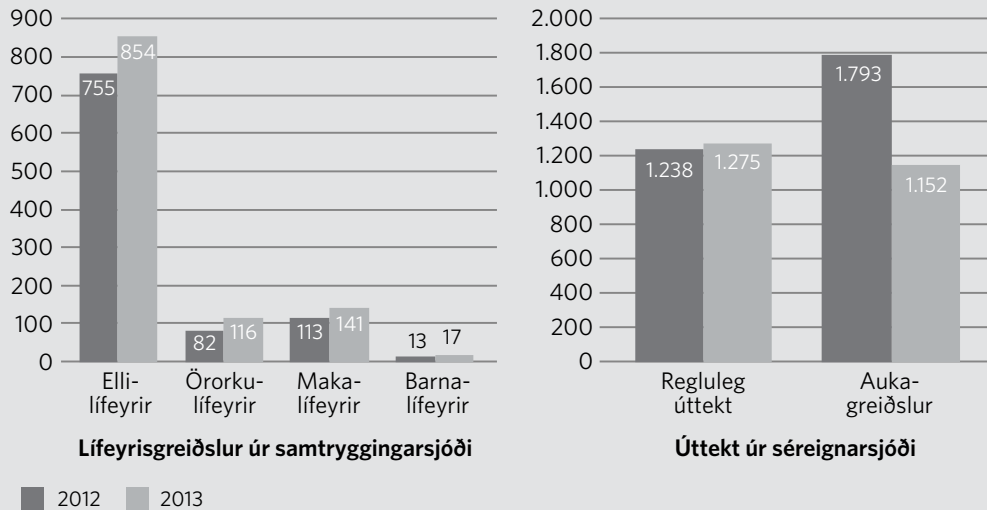
Þann 1. nóvember 2013, tóku gildi ný lög um neytendalán og heyra lán lífeyrissjóða undir nýju lögin. Tilgangur

laganna er að stuðla að ábyrgari lánveitingum og upplýstari ákvörðunum. Það er gert m.a. með því að skylda lánveitanda til að framkvæma láns-hæfis- og greiðslumat áður en lán er veitt og að veita ítarlegar upplýsingar fyrirfram um lánið. Lántakendur þurfa að veita meiri upplýsingar fyrir og við lántöku en áður þurfti.

ÓVERULEG VANSKIL

Vanskil hafa verið óveruleg í gegnum tíðina og í lok ársins voru ógreiddir gjalddagar 30 daga og eldri aðeins 0,74% af heildarfjárhæð útistandandi lána. Til viðbótar við hefðbundin úrræði (skilmálabreyting og frýsting) fyrir sjóðfélaga í greiðsluferfiðleikum er sjóðurinn aðili að opinberum úrræðum fyrir lántakendur. Þessi úrræði eru greiðslujöfnun, greiðsluaðlögun og sértæk skuldaaðlögun.

LÍFEYRISGREIÐSLUR

Aukagreiðslur drógust saman Á árinu 2013 greiddi samtryggingarsjóður 1,1 milljarð í lífeyri og séreignarsjóður 2,4 milljarða.

LÍFEYRISGREIÐSLUR LÆKKA MILLI ÁRA

Árið 2013 greiddi Almenni lífeyrisjóðurinn samtals 3,6 milljarða í lífeyri og skiptust greiðslurnar þannig að 2,4 milljarðar voru greiddir úr séreignarsjóði en 1,1 milljarður úr samtryggingarsjóði. Árið 2012 greiddi sjóðurinn samtals 4 milljarða sem skiptust þannig að 3 milljarðar voru greiddir úr séreignarsjóði og 963 milljónir úr samtryggingarsjóði. Samtals fengu 2.473 lífeyrisgreiðslur úr séreignarsjóði árið 2013, þ.a. fengu 1.650 aukagreiðslur. Lífeyrisþegar úr samtryggingarsjóði voru samtals 918 og skiptust þannig að 612 fengu ellilífeyri, 123 örorkulífeyri, 131 makalífeyri og 53 barnalífeyri.

AUKAGREIÐSLUR SKÝRA LÆKKUN

Lífeyrisgreiðslur drógust saman um 10% milli ára eða samtals um 399 milljónir. Aukagreiðslur úr séreignarsjóði samkvæmt tímabundinni opnun skýrir samdráttinn. Árið 2012 var greiddur 1,8 milljarður í aukagreiðslur úr séreignarsjóði en árið 2013 lækkuðu aukagreiðslurnar í 1,2 milljarð. Lífeyrisgreiðslur úr samtryggingarsjóði hækkuðu milli ára um 165 milljónir eða 17%.

TÍMABUNDIN OPNUN SÉREIGNARSPARNAÐAR

Fram til 31. desember 2014 er heimilt að fá útgreiddan viðbótarlífeyrissparnað. Heildarfjárhæð sem taka má út er 9 milljónir og gildir það fyrir allt tímabilið frá því heimild til útgreiðslu var fyrst veitt. Hámarks mánaðarleg útborgun er nú 600.000, sem greiðist

þar til öll úttektarfjárhæð hefur verið greidd út. Með viðbótarlífeyrissparnaði er átt við sparnað samkvæmt samningi um lífeyrissparnað sem hefur myndast með 2% til 4% framlagi launþega og mótframlagi launagreiðanda. Séreignarsparnaður sem hefur myndast vegna lágmarksiðgjalds er ekki laus fyrr en við 60 ára aldur.

MARGIR Hafa FENGIÐ AUKAGREIÐSLU

Í lok ársins 2013 hafði Almenni lífeyrisjóðurinn greitt 9,7 milljarða til 8.791 sjóðfélaga vegna tímabundinnar opunar séreignarsparnaðar. Til samanburðar má geta þess að samkvæmt upplýsingum frá fjármálaráðuneyti höfðu rúmlega 68 þúsund einstaklingar tekið út samtals 90,6 milljarða þann 31. desember 2013.

A decorative graphic on the left side of the page. It features a bar chart with three bars of varying heights in shades of blue and grey. Below the chart are two large rectangular blocks: a light grey one on the left and a dark blue one on the right.

ÁRSREIKNINGUR ALMENNA LÍFEYRISSJÓÐSINS 2013

SKÝRSLA STJÓRNAR

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Sjóðurinn metur öll markaðsverðbréf á markaðsverði en veðskuldabréf eru metin á nafnverði að viðbættum áföllnum vöxtum og verðbótum að frádreginni virðisrýrnun. Ársreikningurinn er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður.

Eignir og fjöldi sjóðfélaga

Í árslok 2013 námu heildareignir Almenna lífeyrissjóðsins 142,5 milljörðum króna og stækkaði sjóðurinn um 13,5 milljarða eða um 10,5% á árinu. Sjóðfélagar í árslok voru 37.498 og fjölgaði þeim um 2.640 félagar. Eignir séreignarsjóðs voru 76,1 milljarðar og samtryggingarsjóðs 66,3 milljarðar.

Iðgjöld

Greidd iðgjöld til sjóðsins árið 2013 voru samtals 7,9 milljarðar sem er svipuð fjárhæð og árið áður. Iðgjöldin skiptust þannig að lágmarksiðgjöld voru 5,6 milljarðar og viðbótariðgjöld 2,3 milljarðar. Á árinu greiddu 6.217 sjóðfélagar til samtryggingarsjóðs á móti 6.417 árið áður sem er 3% fækkun milli ára. Iðgjöld í samtryggingarsjóð námu alls 3,5 milljörðum sem er svipuð tala og árið áður. Á árinu greiddu 6.234 sjóðfélagar til séreignarsjóðs á móti 6.678 árið áður sem er 7% fækkun milli ára. Iðgjöld í séreignarsjóð voru 4,2 milljarðar sem er 2% hækkun frá árinu áður.

Lífeyrir

Lífeyrisgreiðslur samtryggingarsjóðs voru alls 1,1 milljarðar árið 2013 sem er 17% hækkun frá árinu áður. Heildarfjöldi lífeyrisþega var 918.

Lífeyrisgreiðslur séreignarsjóðs námu alls 2,4 milljörðum sem er 20% lækkun frá árinu áður. Heildarfjöldi þeirra sem tóku út séreignarsparnað á árinu samkvæmt tímabundinni opnun var 1.650. Framlenging á heimild um opnun séreignarsparnaðar var samþykkt á Alþingi á árinu 2013 en sjóðfélögum er heimilt að taka út allt að 9 milljónir af séreignarsparnaði sínum.

Sjóðfélagalán

Sjóðurinn lánaði sjóðfélögum 927 milljónir með veði í fasteignum en árið 2012 voru veitt lán fyrir 569 milljónir.

Vegna úrræða fyrir skuldsett heimili sem samþykkt voru af hálfu fjármálafyrirtækja, lífeyrissjóða og ríkisstjórnar Íslands var afskrifuð 31 milljón á árinu 2013. Sjóðurinn hefur lagt til hliðar 610 milljónir til að mæta framtíðarafskriftum vegna fyrrnefndra úrræða og áhrifa efnahagshruns.

Verðbréfaeign

Lífeyrissjóðurinn fjárfesti í verðbréfum fyrir 14,7 milljarða og innlánnum fyrir 1,1 milljarð á árinu 2013 og eru upplýsingar um eignasamsetningu ávöxtunarleiða í ársreikningnum. Nafnávöxtun ávöxtunarleiða á árinu var á bilinu 2,1% til 8,2% og raunávöxtun -1,5% til 4,4%.

Tryggingafræðileg úttekt

Tryggingafræðileg úttekt í lok árs sýnir að heildareignir samtryggingarsjóðs eru 113 milljarðar sem samanstandur af núvirtum eignum og framtíðariðgjöldum. Heildarskuldbinding samtryggingarsjóðsins er 115 milljarðar og er því skuldbinding umfram eignir 2,5 milljarðar. Niðurstaða úttektarinnar er að áfallnar skuldbindingar eru 4,4% umfram eignir en þegar litið er til framtíðarskuldbindingar vegna framtíðariðgjalda eru heildarskuldbindingar 2,2% umfram heildareignir.

Laun og fjöldi stöðugilda

Laun og launatengd gjöld starfsmanna, stjórnar og endurskoðunarnefndar námu 212 milljónum á árinu. Stöðugildi á skrifstofu voru 19 í lok árs.

Önnur mikilvæg atriði

Stjórn Almenna lífeyrissjóðsins gerði á árinu 2013 talsverðar breytingar á útlánafyrirkomulagi sjóðsins með það að markmiði að fjölga lánamöguleikum fyrir sjóðfélaga og bjóða samkeppnishæf kjör. Sjóðurinn hóf m.a. að bjóða sjóðfélögum frá og með 15. september 2013 að velja um að taka óverðtryggt lán eða verðtryggt. Vextir óverðtryggðra lána eru samkvæmt ákvörðun stjórnar og eru festir til eins árs í senn. Hámarkslán var hækkað úr 35 í 50 milljónir en skilyrði fyrir þeirri fjárhæð er að lánið sé á fyrsta veðrétti og veðhlutfall ekki hærra en 75% af markaðsverði. Ef ekki er um fyrsta veðrétt að ræða er hámarkslán 35 milljónir og hámarks veðhlutfall 65%.

Samhliða breytingum á lánareglum fyrir ný lán ákvað stjórnin að breyta kjörum á þegar veittum lánnum til að draga úr uppgreiðsluáhættu. Samkvæmt yfirlýsingu stjórnar var svokallað vaxtagólf verðtryggðra lána með breytilega vexti afnumið en það var 3,75%. Breytilegir verðtryggðir vextir taka mið af meðalávöxtun síðasta almanaxmánaðar á skuldabréfum útgefnunum af Íbúðalánasjóði (HFF150434). Álag á vaxtaviðmið var hækkað úr 0,50% í 0,75% á nýjum lánnum með breytilega vexti. Lán sjóðfélaga sem tóku verðtryggt lán með föstum vöxtum og báru hærri vexti en 4,20% voru lækkuð í 4,20%. Breytingin tók til gjalddaga eftir 15. nóvember 2013 samkvæmt yfirlýsingu stjórnar.

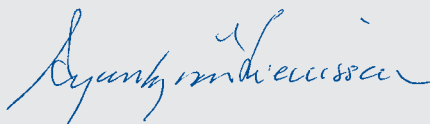
Á árinu 2012 skipaði stjórn Læknafélags Íslands vinnuhóp til að yfirfara kafla í skýrslu Úttektarnefndar lífeyrissjóða um Almenna lífeyrissjóðinn. Vegna málatilbúnaðar í skýrslu vinnuhópsins ákvað stjórn sjóðsins að ráða óvilhallan og lögfróðan aðila til að yfirfara skýrsluna og var Björn L. Bergsson hrl. fenginn í verkefnið. Hann skilaði stjórninni álit í desember 2013 sem hefur verið birt á heimasíðu sjóðsins. Í því eru gerðar athugasemdir við bókanir í fundargerðum stjórnar, um ákvarðanir um viðskipti og viðbrögð við ábendingum innri endurskoðanda. Að öðru leyti er meginniðurstaða álitsins sú að sjóðurinn hafi á hverjum tíma starfað til samræmis við lög og reglur og verið innan fjárfestingarheimilda. Sjóðurinn hefur bætt fundargerðir og eru bókanir nú ítarlegri til að tryggja betur rekjanleika ákvarðana og forsendur þeirra. Með vísan í álitid er það mat stjórnar að ekki sé tilefni til að aðhafast frekar vegna málatilbúnaðar í skýrslu vinnuhópsins.

Staðfesting ársreikningsins

Stjórn og framkvæmdastjóri Almenna lífeyrissjóðsins staðfesta ársreikning sjóðsins fyrir árið 2013 með undirritun sinni.

Reykjavík, 26. febrúar 2014

Stjórn:

Oddur Ingi Marsson Ólafur Jónsson Þrönn Sveinsdóttir
Astrífríð Jónsdóttir Rannveig Guðjónsdóttir Ingvar Baldursson
Anna Karína Hauksdóttir Sigríður

Framkvæmdastjóri:

ÁRITUN ÓHÁÐS ENDURSKOÐANDA

Til stjórnar og sjóðfélaga Almenna lífeyrissjóðsins

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Almenna lífeyrissjóðsins fyrir árið 2013. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi og skýringar.

Ábyrgð stjórnenda á ársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Samkvæmt því ber þeim að skipuleggja, innleiða og viðhalda innra eftirliti sem varðar gerð og framsetningu ársreiknings, þannig að hann sé í meginatriðum án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Ábyrgð stjórnenda nær einnig til þess að beitt sé viðeigandi reikningsskilaaðferðum og reikningshaldslegu mati miðað við aðstæður.

Ábyrgð endurskoðanda

Ábyrgð okkar felst í því álit sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum, skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fáist um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og skýringum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits sjóðsins sem varðar gerð og framsetningu ársreikningsins, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits sjóðsins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á þeim reikningsskilaaðferðum og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu sjóðsins á árinu 2013, efnahag hans 31. desember 2013 og breytingu á handbæru fé á árinu 2013, í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Reykjavík, 26. febrúar 2014

Grant Thornton endurskoðun ehf.

Davíð Arnar Einarsson
löggiltur endurskoðandi

Sturla Jónsson
löggiltur endurskoðandi

YFIRLIT UM BREYTINGU Á HREINNI EIGN TIL GREIÐSLU LÍFEYRIS FYRIR ÁRIÐ 2013

Fjárhæðir í þúsundum króna	Skýr.	2013	2012
Iðgjöld:			
Iðgjöld sjóðfélaga		2.621.034	2.522.051
Iðgjöld launagreiðenda		5.291.532	5.000.685
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(170.232)	(146.001)
		7.742.334	7.376.734
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði		31.684	33.167
	7,21	7.774.018	7.409.901
Lífeyrir:			
Lífeyrir		3.554.647	3.993.835
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris		47.997	8.131
	10,22	3.602.644	4.001.966
Fjárfestingartekjur:			
Tekjur af eignarhlutum	8	1.002.713	741.700
Vaxtatekjur og gengismunur	9,23	8.153.967	15.599.112
Niðurfærsla verðbréfa		563.525	(445.791)
		9.720.205	15.895.021
Fjárfestingargjöld:			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	11,24-26	166.874	155.263
Vaxtagjöld		319	1.652
		167.193	156.915
Rekstrarkostnaður:			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	11,24-26	250.311	232.895
Hækkun (lækkun) á hreinni eign		13.474.075	18.913.145
Hrein eign frá fyrra ári		128.994.685	110.081.541
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris		37	142.468.760
		128.994.685	128.994.685

EFNAHAGSREIKNINGUR 31. DESEMBER 2013

Fjárhæðir í þúsundum króna	Skýr.	2013	2012
Fjárfestingar:			
Verðbréf með breytilegum tekjum	27	54.942.720	49.167.485
Verðbréf með föstum tekjum	18,31	48.167.686	40.747.565
Veðskuldabréf	18,32	14.869.348	14.660.190
Bundnar bankainnstæður		20.532.391	19.810.043
Aðrar fjárfestingar		274.999	102.044
	12,33	138.787.143	124.487.328
Kröfur:			
Kröfur á launagreiðendur		400.000	400.000
Ýmsar kröfur		20.584	35.174
		420.584	435.174
Aðrar eignir:			
Rekstrarfjármunir	34	383	1.533
Sjóður og veltiinnlán		6.141.381	7.292.222
		6.141.764	7.293.755
Eignir samtals		145.349.492	132.216.257
Skuldir:			
Ýmsar skuldir	19,35	2.880.732	3.221.572
Hrein eign til greiðslu lífeyris		142.468.760	128.994.685
Greining á hreinni eign deilda:			
Séreignarsjóður	38	76.132.760	69.535.398
Samtryggingarsjóður	45	66.336.001	59.459.287
Hrein eign til greiðslu lífeyris	37	142.468.760	128.994.685

SJÓÐSTREYMISYFIRLIT ÁRIÐ 2013

Fjárhæðir í þúsundum króna	Skýr.	2013	2012
Inngreiðslur:			
Iðgjöld		7.774.018	7.409.901
Fjárfestingartekjur		3.865.416	3.986.357
Afborganir verðbréfa		1.894.321	2.678.179
Seld verðbréf með breytilegum tekjum		4.694.701	7.432.284
Seld verðbréf með föstum tekjum		867.400	1.353.115
Bundnar bankainnstæður		1.500.000	1.715.464
Aðrar inngreiðslur		60.617	79.205
		20.656.473	24.654.506
Útgreiðslur:			
Lífeyrir		3.602.644	4.001.966
Fjárfestingargjöld		200.376	30.205
Rekstrarkostnaður		397.498	370.796
Aðrar útgreiðslur		923.203	289.071
		5.123.720	4.692.038
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og öðrum fjárfestingum		15.532.753	19.962.468
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting:			
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum		5.552.140	8.668.910
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum		9.144.059	5.305.913
Ný veðlán		927.394	568.801
Bundnar bankainnstæður		1.060.000	2.215.464
		16.683.593	16.759.089
Hækkun (lækkun) á sjóði og veltiinnlánnum		(1.150.841)	3.203.380
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun		7.292.222	4.088.842
Sjóður og veltiinnlán í árslok		6.141.381	7.292.222

SKÝRINGAR

REIKNINGSSKILAAÐFERÐIR

1. Upplýsingar um lífeyrissjóðinn

Almenni lífeyrissjóðurinn er með aðsetur í Borgartúni 25, Reykjavík. Sjóðurinn er öllum opinn, en er jafnframt starfsgreina-sjóður arkitekta, leiðsöguðmanna, lækna, hljómlistarmanna og tækniþræðinga.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga, lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglur Fjármálaeftirlitsins um ársreikninga lífeyrissjóða. Ársreikningurinn er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum og eru fjárhæðir birtar í þúsundum.

Sjóðurinn skiptist í tvo sjóði, samtryggingarsjóð og séreignarsjóð. Eignir samtryggingarsjóðs eru ávaxtaðar í einu verðbréfasafni en séreignarsjóður skiptist í sex ávöxtunarleiddir með mismunandi fjárfestingarstefnum. Í skýringum 38-44 er að finna yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, sjóðstreymi og kennitölur og fleira er varðar eignasöfn séreignarsjóðs. Í skýringum 45-51 er að finna sambærilegar upplýsingar um samtryggingarsjóð.

3. Um eignamat

Almenni lífeyrissjóðurinn metur markaðsskuldabréf á áætluðu markaðsverði en í reglum lífeyrissjóða er gert ráð fyrir að þau séu metin miðað við ávöxtunarkröfu við kaup. Ástæðan er sú að meirihluti eigna sjóðsins eru í séreignarsjóði þar sem sjóðfélagar geta samkvæmt beiðni skipt um ávöxtunarleiddir hvenær sem er. Eignir séreignarsjóðs verður að meta á markaðsverði til að tryggja að iðgjöld og innborganir sem greiðast inn í sjóðinn og lífeyrisgreiðslur sem greiðast úr sjóðnum séu metin á réttu virði þegar hreyfingar fara fram. Sjóðurinn metur skuldabréf samtryggingarsjóðs einnig á markaðsverði til að hafa samræmt eignamat í sjóðnum.

Áætlað virði verðbréfa með föstum tekjum þann 31.12.2013 var 45.552 milljónir ef markaðsskuldabréf sjóðsins eru metin m.v. ávöxtunarkröfu við kaup. Að öðru leyti er vísað í skýringu 31 um greiningu á verðbréfum með föstum tekjum.

Áætlað virði óskráðra innlendra hlutabréfa þann 31.12.2013 var 3.461 milljónir ef óskráð hlutabréf eru metin á kaupverði. Að öðru leyti er vísað í skýringu 27 um greiningu á verðbréfum með breytilegum tekjum.

4. Mat og ákvarðanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð ársreiknings krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mikilvæg atriði, þar sem óvissa í mati og mikilvægi ákvarðana varðandi reikningsskilaaðferðir hefur mest áhrif á skráðar fjárhæðir í reikningsskilunum, er að finna í skýringum 18-19.

5. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem settar eru fram hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti á þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum.

6. Erlendir gjaldmiðlar

Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á gengi í árslok. Rekstrartekjur og gjöld í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð á gengi viðskiptadags.

7. Iðgjöld

Iðgjöld eru tekjufærð eftir skilgreinum sem borist hafa sjóðnum. Áætlað er fyrir ógreiddum iðgjöldum samtryggingarsjóðs í árslok m.v. fyrri reynslu og eru þau eignfærð sem kröfur á launagreiðendur í efnahagsreikningi. Iðgjöld í séreignarsjóð eru bókuð miðað við greiðsludag eða þegar inneign myndast. Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði er hluti af tryggingagjaldi vegna launa og rennur til lækkunar og jöfnunar á örorkubyrði milli lífeyrissjóða.

8. Tekjur af eignarhlutum

Undir tekjur af eignarhlutum fellur arður af hlutabréfum, söluhagnaður og óinnleystur gengismunur af hlutabréfum, bæði vegna breytinga á gengi bréfanna og gengi erlendra gjaldmiðla.

9. Vaxtatekjur og gengismunur

Undir vaxtatekjur og gengismun falla vaxtatekjur af verðbréfum með föstum tekjum, veðlánnum, bundnum bankainnstæðum, auk vaxtatekna af iðgjöldum og veltiinnlánnum. Þá fellur undir þennan lið gengismunur af verðbréfum með föstum tekjum í erlendum gjaldmiðlum og breytingar á verði innlendra og erlendra hlutdeildarskírteina og breyting á markaðsverði afleiðusamninga.

10. Lífeyrir

Undir lífeyri falla lífeyrisgreiðslur sjóðsins, það er ellilífeyrir, makalífeyrir, örorkulífeyrir og barnalífeyrir. Undir þennan lið fellur einnig sérstakt gjald til Virk, starfsendurhæfingarsjóðs og annar beinn kostnaður við örorkumat.

11. Rekstrarkostnaður

Rekstrarkostnaði sjóðsins er skipt á fjárfestingargjöld og rekstrarkostnað eftir því hvort um er að ræða kostnað við eignaumsýslu eða annan rekstur sjóðsins. Umsjónarlaun innlendra og erlendra sjóða, sem lífeyrissjóðurinn fjárfestir í, eru ekki talin með sem kostnaður lífeyrissjóðsins en umsjónarlaunin dragast frá ávöxtun viðkomandi sjóðs. Vegin umsjónarlauna allra sjóða (verðbréfa-, fjárfestinga- og framtakssjóða) eru um 0,35% af fjárfestingum í sjóðunum og voru alls um 167 milljónir á árinu 2013. Almenni lífeyrissjóðurinn leggur mikla áherslu á að kostnaður við fjárfestingar sé lágur þannig að sem mest af ávöxtun skili sér til sjóðfélaga. Hátt hlutfall fjárfestinga í erlendum hlutabréfasjóðum er t.d. í vísitölusjóðum þar sem kostnaður er lágur.

12. Verðbréfaeign

Verðbréfum í eigu sjóðsins er skipt í verðbréf með breytilegum tekjum, verðbréf með föstum tekjum og veðlán. Til verðbréfa með breytilegum tekjum teljast hlutabréf, hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða og fjárfestingarsjóða og aðrir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu. Til verðbréfa með föstum tekjum teljast skuldabréf og önnur verðbréf með föstum vöxtum eða með tiltekna vaxtaviðmiðun. Til veðlána teljast skuldabréfalán með veði í fasteignum og lausafé. Skráð verðbréf eru eignfærð á markaðsverði í árslok, en óskráð bréf á áætluðu markaðsverði. Veðskuldabréf eru eignfærð miðað við ávöxtunarkröfu við kaup. Gjaldmiðlagengi erlendra eigna er skráð kaupgengi Seðlabanka Íslands þann 31.12.2013. Skipting erlendra eigna á helstu gjaldmiðla er sem hér segir í árslok 2013.

31.12.2013	ÆI	ÆII	ÆIII	TD
Bandaríkjadollar	49%	50%	51%	51%
Japanskt jen	9%	8%	8%	8%
Sterlingspund	7%	7%	7%	7%
Svissneskur franki	4%	4%	3%	3%
Evra	19%	19%	19%	20%
Aðrar myntir	12%	12%	12%	11%

ÁHÆTTUSTÝRING

13. Greining áhættupátta og áhættustýring

Í daglegri starfsemi lífeyrissjóðsins eru margir þættir sem geta haft áhrif á rekstur hans og afkomu. Það er stefna stjórnar sjóðsins að fylgst skuli með og reynt að draga úr áhættu sem getur haft neikvæð áhrif á afkomu og hreina eign til greiðslu lífeyris.

Í áhættustefnu sjóðsins er sundurliðuð greining áhættupátta og mat stjórnenda á mikilvægi hvers áhættupátta í rekstri sjóðsins. Tilgreint er hvaða deild viðkomandi áhætta tilheyrir og ber skráður eigandi áhættu ábyrgð á greiningu og mati við árlega uppfærslu. Við hverja eftirlitsaðgerð er tilgreindur umsjónaraðili og að auki tíðni og tímasetning framkvæmdar eftirlitsaðgerða í hverju tilviki. Jafnframt eru í áhættustefnunni tilgreindar viðmiðanir fyrir áhættur sem stjórnendur telja ásættanlegt að taka varðandi einstakar áhættur og reglulegar eftirlitsaðgerðir til sannprófunar á hlítingu viðmiðana.

Upplýsingar um framvindu áhættustýringar og innra eftirlits eru lagðar fyrir stjórnendur í hverjum mánuði. Stjórnendur meta hvort framkvæmd og niðurstöður eftirlitsaðgerða séu í samræmi við áhættustefnu og annað skjalfest skipulag og/eða heimildir. Sýni niðurstöður eftirlitsaðgerða áhættu umfram stefnu skal brugðist við í samræmi við viðbragðslýsingu. Eftirlitsaðgerðir eru framkvæmdar mánaðarlega eða sjaldnar.

Stjórn lífeyrissjóðsins hefur aðgang að mánaðarlegum framvinduskýrslum og ber ábyrgð á áhættustýringunni gagnvart sjóðfélögum. Innri endurskoðandi sjóðsins gerir úttekt á virkni áhættustýringar til að tryggja að stefnu stjórnar sé framfylgt. Að auki hefur stjórn sjóðsins skipað endurskoðunarnefnd í samræmi við lög sem ætlað er það hlutverk að hafa eftirlit með endurskoðun ársreiknings og eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits sjóðsins, innri endurskoðanda og áhættustýringu.

Áhættustefna sjóðsins tekur á alls 29 áhættupáttum sem heyra undir fjóra yfirflokka áhættu sem eru fjárhagsleg áhætta, skuldbindingaáhætta, mótaðilaáhætta og rekstraráhætta. Ítarlega er fjallað um áhættupættina 29 í útdrætti úr áhættustefnunni sem fylgir fjárfestingarsstefnu fyrir árið 2014. Stuttlega er fjallað um fjóra yfirflokka áhættu í skýringum 14-17.

14. Eftirlit og stýring á fjárhagslegri áhættu

Fjárhagsleg áhætta er hættan á sveiflum í ávöxtun vegna breytinga á markaðsvirði eigna. Sjóðurinn hefur eftirlit með sjóðpáttum fjárhagslegrar áhættu, þ.e. vaxtaáhættu, uppgreiðsluáhættu, markaðsáhættu, gjaldmiðlaáhættu, ósamræmisáhættu, verðbólguáhættu og áhættu vegna liða utan efnahagsreiknings. Í áhættustefnu sjóðsins eru skilgreind markmið, viðmið og/eða vikmörk fyrir fjárhagslegar áhættur og fjárfestingarstefna sjóðsins tekur mið af því að ólíkir flokkar verðbréfa og fjárfestingakosta bera mismikla áhættu.

15. Eftirlit og stýring skuldbindingaáhættu

Skuldbindingaáhætta er hættan á því að lífeyrissjóðurinn geti ekki staðið við skuldbindingar sínar og greitt út lífeyri. Sjóðurinn

hefur eftirlit með átta þáttum skuldbindingaáhættu, þ.e. skerðingaráhættu, iðgjaldaáhættu, umhverfisáhættu, lýðfræðilegri áhættu, réttindaflutningsáhættu, lausafjáraáhættu, seljanleikaáhættu og útstreymisáhættu. Fjárfestingarstefna sjóðsins er mótuð með það að markmiði að lágmarka hættu á því að hann geti ekki staðið við skuldbindingar gagnvart sjóðfélögum og áhættustefnan skilgreinir enn frekar það eftirlit sem framkvæmt er til að tryggja framfylgni fjárfestingarstefnu, reglna og laga.

16. Eftirlit og stýring mótaðilaáhættu

Mótaðilaáhætta er hættan á því að mótaðili í viðskiptum eða útgefandi verðbréfs geti ekki staðið við skuldbindingu sína gagnvart sjóðnum eða uppfylli ekki ákvæði samnings að öðru leyti. Sjóðurinn hefur eftirlit með fimm þáttum mótaðilaáhættu, þ.e. útlánaáhættu, samþjöppunaráhættu, landsáhættu, afhendingaráhættu og uppgjörsáhættu. Í fjárfestingarstefnu sjóðsins er skilgreint hámarksvægi á sama útgefanda verðbréfa í eigu sjóðsins til að draga úr mótaðilaáhættu. Einnig hefur sjóðurinn skilgreint viðmiðanir um fjárhagslegan styrk og arðsemi útgefenda til hliðsjónar við val á verðbréfum til að draga úr tapsáhættu eins og hægt er. Sjóðurinn setur þau skilyrði við kaup á verðbréfum að hafa aðgang að árs- og milliuppgjörum útgefenda skuldabréfa til greiningar með tilliti til skilgreindra viðmiðana. Mótaðilaáhætta stærstu útgefenda m.t.t. líkinda á greiðslufalli að einhverju eða öllu leyti er metin tvisvar á ári í tengslum við birtingu uppgjöra útgefenda.

17. Eftirlit og stýring rekstraráhættu

Rekstraráhætta er hættan á því að sjóðurinn verði fyrir tjóni vegna ófullnægjandi innri verkferla, mistaka eða svika starfsmanna, upplýsingatæknimála eða ytri atburða í rekstrarumhverfi lífeyrissjóða. Sjóðurinn hefur eftirlit með níu þáttum rekstraráhættu, þ.e. starfsmannaáhættu, áhættu vegna svika, áhættu vegna upplýsingatækni, orðsporsáhættu, lagalegri áhættu, skjalaáhættu, úrskurðaráhættu lífeyris, áhættu vegna útvistunar og upplýsingaáhættu. Við daglegan rekstur lífeyrissjóðsins eru ótal áhættuþættir sem geta haft áhrif á starfsemi hans og leitt til tjóns fyrir sjóðfélaga. Til að draga úr slíkri rekstraráhættu er unnið eftir verkferlum, vinnureglum og starfslýsingum og eftirlit haft með að þeim sé fylgt, ásamt öðrum reglum sem settar hafa verið um starfsemi sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur sett sér ítarlegar samskipta- og starfsreglur og starfsmenn hafa sett sér siðareglur. Í áhættustefnu sjóðsins er skilgreint hvernig eftirliti með rekstraráhættu er háttað.

Innri endurskoðandi sjóðsins fylgist með og gerir úttekt á innra eftirliti sjóðsins auk þess sem endurskoðunarnefnd hefur eftirlit með fyrirkomulagi og virkni eftirlitsins.

MAT STJÓRNENDA OG ÁLYKTANIR VIÐ BEITINGU REIKNINGSSKILAAÐFERÐA

18. Eignamat verðbréfa

Í daglegu gengisuppgjöri lífeyrissjóðsins er farið yfir allar eignir sjóðsins og þær metnar. Skráð verðbréf eru eignfærð á markaðsverði en óskráð verðbréf á áætluðu markaðsverði. Veðskuldabréf eru eignfærð miðað við ávöxtunarkröfu við kaup. Framtakssjóðir (private equity og mezzanine funds) eru metnir á innra virði í samræmi við árshlutauppgjör og endurskoðuð ársuppgjör.

Mat á markaðsskuldabréfum skiptist upp í þrjú þrep:

1. Markaðsvirði sem byggir á viðskiptum á markaði. Fellur mat á meirihluta eigna sjóðsins undir þetta þrep eða um 78% af skuldabréfum.
2. Áætlað markaðsvirði sem byggir á viðskiptum á markaði með sambærilegar eignir, t.d. með eignir þar sem stopul viðskipti eiga sér stað. Um 21% af skuldabréfum sjóðsins fellur undir þetta þrep.
3. Áætlað markaðsvirði sem byggir að verulegu leyti á mati stjórnenda sjóðsins, t.d. með eignir þar sem óvissa ríkir um eignamat. Óverulegur hluti eigna sjóðsins fellur hér undir eða um 1% af skuldabréfum sjóðsins.

19. Ýmsar skuldir og skuldajöfnun

Ýmsar skuldir í efnahagsreikningi 31.12.2013 sundurliðast þannig að skuld við Glitni var 2.524 milljónir, áfallnir ógreiddir skattar 175 milljónir, ógreidd fjárfesting 177 milljónir og ógreiddur kostnaður 5 milljónir.

Almenni lífeyrissjóðurinn samdi ásamt fjórtán öðrum lífeyrissjóðum við Glitni hf. um uppgjör skulda og krafna í maí 2012. Ágreiningskrafa um víkjandi skuldabréf útgefið af Glitni í mars 2008 er undanskilin í uppgjörinu. Lífeyrissjóðir vilja að Glitni viðurkenni skuldabréfið sem almenna kröfu á grundvelli þess að bankinn hafi ekki veitt réttar upplýsingar við útgáfu bréfsins. Samkomulag er um að vísa ágreiningnum til dómstóla en samið var um að krafa lífeyrissjóðanna dragist frá endanlegri greiðslu til Glitnis ef lífeyrissjóðir vinna málið fyrir dómstólum og krafan verður dæmd tæk til skuldajöfnunar. Í uppgjóri sjóðsins er í varúðarskyni gert ráð fyrir fullri greiðslu til Glitnis. Krafa Almenna lífeyrissjóðsins vegna víkjandi skuldabréfsins er 2,1 milljarður. Skuld Almenna lífeyrissjóðsins samkvæmt samkomulaginu verður greidd með tveimur greiðslum á árunum 2014 til 2015, en þó ekki fyrr en ágreiningskrafa vegna víkjandi skuldabréfs hefur verið leyst fyrir dómstólum.

20. Skuldbindingar utan efnahags

Almenni lífeyrissjóðurinn hefur frá árinu 2003 gert samninga um fjárfestingar í framtakssjóðum (private equity funds) og millilagsjóðum (mezzanine funds). Með samningunum hefur lífeyrissjóðurinn skuldbundið sig til að fjárfesta fyrir ákveðna fjárhæð í sjóðunum, sem er innkölluð í nokkrum áföngum á lengra tímabili. Lífeyrissjóðurinn hefur heimild til að standa við slíkar skuldbindingar í erlendum gjaldmiðlum sem gerðar voru fyrir gildistöku gildandi gjaldeyrishafta. Útistandandi skuldbinding er áætluð um 3,2 milljarðar króna m.v. gjaldmiðlagengi í lok árs 2013, þar af eru um 775 milljónir króna í erlendum gjaldmiðlum.

IÐGJÖLD

21. Iðgjöld á árinu greinast þannig (í þúsundum króna):

	2013	2012
Lágmarksiðgjöld	5.576.200	5.148.839
Viðbótariðgjöld	2.336.367	2.373.897
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(170.232)	(146.001)
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði	31.684	33.167
Iðgjöld samtals	7.774.018	7.409.901

LÍFEYRIR

22. Lífeyrir á árinu sundurliðast þannig (í þúsundum króna):

Ellilífeyrir	854.426	754.984
Örorkulífeyrir	115.553	82.493
Makalífeyrir	141.087	113.221
Barnalífeyrir	17.317	12.801
Lífeyrisgreiðslur úr samtryggingarsjóði	1.128.383	963.499
Lífeyrisgreiðslur úr séreignarsjóði	2.426.264	3.030.336
Virk, starfsendurhæfingarsjóður	47.541	7.656
Kostnaður vegna örorkumats	456	476
Lífeyrir samtals	3.602.644	4.001.966

VAXTATEKJUR OG GENGISMUNUR

23. Vaxtatekjur og gengismunur sundurliðast þannig (í þúsundum króna):	2013	2012
Hlutdeildarskírteini	3.739.723	6.230.816
Skuldabréf	3.237.826	5.232.613
Áhrif vegna skuldar við Glitni hf.	(200.293)	2.541.235
Aðrar vaxtatekjur	1.371.894	1.591.394
Lántökutekjur	4.817	3.053
Samtals	8.153.967	15.599.112

REKSTRARKOSTNAÐUR

24. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður greinist þannig (í þúsundum króna):		
Laun og launatengd gjöld	212.259	189.312
Annar starfsmannakostnaður	10.177	8.649
Umsjónarlaun Íslandsbanka	8.221	7.909
Endurskoðun og uppgjör	12.831	13.917
Fjármálaeftirlitið	12.279	9.766
Umboðsmaður skuldara	4.952	3.998
Sérstakt gjald á lífeyrissjóði	0	5.221
Rekstur og húsnæði	34.831	33.821
Rekstur tölvukerfa	52.738	57.845
Afskriftir	1.150	1.150
Markaðs- og kynningarmál	17.109	11.349
Önnur sérfræðiþjónusta	13.281	8.493
Innheimtukostnaður skuldabréfa	5.797	3.255
Þóknun vegna verðbréfaviðskipta	7.123	9.253
Þóknun til ISB vegna sjóðfélagalána	4.817	3.053
Annar kostnaður	19.621	21.167
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður samtals	417.185	388.158
Fært á fjárfestingargjöld	(166.874)	(155.263)
Fært á rekstrarkostnað	250.311	232.895

25. Samkvæmt grein 5.7 í samþykktum er stjórn Almenna lífeyrissjóðsins launuð og ákveður ársfundur stjórnarlaun fyrir liðið starfsár. Stjórnarlaun greidd á árinu 2013 eru sem hér segir (í þúsundum króna):

	2013
Sigurbjörn Sveinsson, formaður	1.800
Sigríður Sigurðardóttir	1.350
Ástríður G. Jóhannesdóttir	900
Oddur Ingimarsson	900
Andrés Magnússon	900
Hrönn Sveinsdóttir	900
Ólafur Hvanndal Jónsson	525
Gunnar Einarsson	600
Ingvar Baldursson	600
Stjórnarlaun samtals	8.475

Endurskoðunarnefnd

Gísli Hlíðberg Guðmundsson, formaður	800
Ólafur Hvanndal Jónsson	400
Eiríkur Þorbjörnsson	400
	1.600

Gunnar Baldvinsson, framkvæmdastjóri, laun og hlunnindi	20.861
---	--------

26. Þóknun til endurskoðenda sundurliðast þannig (í þúsundum króna):

	2013	2012
Endurskoðun ársreiknings Almenna lífeyrissjóðsins	7.352	6.405
Innri endurskoðun	3.402	5.114
Önnur þjónusta	1.304	229
Samtals	12.058	11.748

FJÁRFESTINGAR

27. Verðbréf með breytilegum tekjum greinast þannig (í þúsundum króna):

	2013	2012
Innlend hlutabréf		
Skráð bréf	2.075.839	1.083.966
Óskráð bréf	4.113.793	2.492.589
	6.189.631	3.576.555
Erlend hlutabréf		
Óskráð bréf	29.163	108.979
	29.163	108.979
Hlutdeildarskírteini:		
Innlendir sjóðir		
Sjóðir með ríkistryggðum skuldabréfum	15.169.369	15.199.472
Sjóðir með hlutabréfum	644.126	456.595
Sjóðir með markaðsskuldabréfum	944.248	705.078
Aðrir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	184.827	144.481
	16.942.570	16.505.626
Erlendir sjóðir		
Sjóðir með skuldabréfum	2.308.735	2.541.909
Sjóðir með hlutabréfum	26.038.604	21.818.341
Aðrir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	3.434.017	4.616.076
	31.781.356	28.976.325
Verðbréf með breytilegum tekjum samtals	54.942.720	49.167.485

28. Innlend hlutabréf greinast þannig (í þúsundum króna):

	Eignarhluti	2013	2012
Skráð innlend hlutabréf			
N1 hf. *	5,00%	944.916	331.568
Tryggingamiðstöðin hf. *	1,83%	447.172	200.000
Eimskipafélag Íslands hf.	0,77%	405.572	356.036
Icelandair Group hf.	0,13%	119.593	54.014
Fjarskipti hf.	0,78%	72.476	86.573
Marel hf.	0,04%	39.900	42.150
Vátryggingafélag Íslands hf.	0,13%	33.931	0
Nýherji hf.	0,84%	12.279	13.625
		2.075.839	1.083.966

* Hlutabréf voru óskráð árið 2012

28. Innlend hlutabréf greinast þannig (í þúsundum króna), frh.:

	Eignarhluti	2013	2012
Óskráð innlend hlutabréf			
Framtakssjóður Íslands slhf.	1,84%	985.386	737.030
Eik fasteignafélag hf.	13,70%	919.251	619.728
Jarðvarmi slhf.	5,13%	728.954	728.954
Skipti hf.	2,74%	618.000	0
SRE I slhf. (fasteignafjárfesting)	15,63%	286.279	228.906
BG12 slhf. (Bakkavör Group Ltd.)	2,10%	144.050	0
SRE II slhf. (fasteignafjárfesting)	4,06%	140.922	49.807
FAST-I slhf. (fasteignafjárfesting)	7,08%	96.216	69.298
Foss fasteignafélag slhf.	5,91%	64.729	0
Horn II slhf.	4,68%	43.237	0
FÍ fasteignafélag slhf.	5,04%	27.121	0
Atorka Group hf.	1,24%	25.062	25.062
Advania hf.	0,74%	17.173	17.173
Stoðir hf.	0,13%	15.344	15.344
Önnur félög		2.067	1.286
		4.113.793	2.492.589
Innlend hlutabréf samtals		6.189.631	3.576.555

29. Innlendir sjóðir greinast þannig (í þúsundum króna):

Verðbréfasjóðir

Löng ríkisskuldabréf – Sjóður 7	14.135.058	14.065.797
Skuldabréf – Sjóður 1B (slitasjóður)	749.636	597.826
Ríkisskuldabréf – Sjóður 5	570.582	683.904
Hlutabréfasjóðurinn	526.321	360.013
Ríkissafn, ríkisskuldabréf og innlán	351.519	343.083
Fyrirtækjabréf – Sjóður 11B (slitasjóður)	194.611	107.251
Úrvalsvísitala – Sjóður 6	117.805	96.583
Veltusafn – Innlán, ríkisbréf og víxlar	112.210	106.688
	16.757.742	16.361.144

Aðrir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu

Auður Capital slf	184.827	144.481
	184.827	144.481

Innlendir sjóðir samtals	16.942.570	16.505.626
--------------------------	------------	------------

30. Erlendir sjóðir greinast þannig (í þúsundum króna):

	2013	2012
Hlutabréfasjóðir		
Vanguard Global Stock Index Fund	10.675.515	8.231.920
BlackRock Developed World Index Sub-Fund	7.391.293	4.672.223
Vanguard Global Enhanced Equity Fund	3.057.889	2.206.017
Sparinvest Global Value Fund	2.499.813	2.118.532
Skagen Global II	2.414.094	0
Active Indexing World Fund	0	2.140.764
Skagen Global	0	1.749.288
Henderson Gartmore Global Focus Fund	0	699.597
	26.038.604	21.818.341

Skuldabréfasjóðir

Vanguard U.S. Government Bond Index Fund	1.158.650	1.333.968
Vanguard Euro Government Bond Index Fund	1.150.086	1.207.940
	2.308.735	2.541.909

Aðrir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu

ICG Mezzanine Fund - 2006	1.127.514	1.686.143
MS Private Markets Fund IV	680.918	665.732
MS Private Markets Fund III	522.428	635.551
ML Vesey Street Fund III-C-LLC	478.476	687.260
Credit Suisse DLJ Merchant IV	185.794	268.640
BlackRock Private Opportunities Fund II	182.655	269.852
ICG Mezzanine Fund - 2003	163.435	276.161
CS DJL Investment Partners III	92.797	126.737
	3.434.017	4.616.076

Erlendir sjóðir samtals	31.781.356	28.976.325
-------------------------	------------	------------

31. Verðbréf með föstum tekjum greinast þannig (í þúsundum króna):

Skuldabréf með ríkisábyrgð	29.221.969	24.982.434
Bankabréf	1.555.308	846.722
Önnur skuldabréf	17.390.408	14.918.408
Verðbréf með föstum tekjum samtals	48.167.686	40.747.565

32. Veðskuldabréf greinast þannig (í þúsundum króna):

Lán til sjóðfélaga	15.250.882	15.018.474
Varúðarafskriftir	(610.035)	(600.739)
Önnur veðskuldabréf	228.501	242.454
Veðskuldabréf samtals	14.869.348	14.660.190

33. Fjárfestingar skiptast þannig eftir gjaldmiðlum (í þúsundum króna):

	2013	2012
Í íslenskum krónum		
Verðbréf með breytilegum tekjum	23.133.311	20.082.180
Verðbréf með föstum tekjum	46.915.619	39.373.304
Veðskuldabréf	14.869.348	14.660.190
Bundnar bankainnstæður	20.532.391	19.810.043
Aðrar fjárfestingar	274.999	102.044
	<hr/> 105.725.667	<hr/> 94.027.761
Í erlendum gjaldmiðlum		
Verðbréf með breytilegum tekjum	31.809.409	29.085.305
Verðbréf með föstum tekjum	1.252.067	1.374.262
	<hr/> 33.061.476	<hr/> 30.459.566
Fjárfestingar samtals	<hr/> 138.787.143	<hr/> 124.487.328

34. Rekstrarfjármunir greinast þannig (í þúsundum króna):

	2013
Heildarverð 1.1.2013	1.533
Breytingar á árinu	0
	<hr/> 1.533
Afskrifað á árinu	1.150
	<hr/> 383
Bókfært verð 31.12.2013	

35. Ýmsar skuldir greinast þannig (í þúsundum króna):

	2013	2012
Skuld við Glitni hf.	2.523.507	2.978.945
Áfallnir ógreiddir skattar	175.319	229.077
Ógreidd fjárfesting	177.177	0
Ógreiddur kostnaður	4.728	13.549
Samtals	<hr/> 2.880.732	<hr/> 3.221.572

ÁVÖXTUNARLEIÐIR

36. Hrein eign til greiðslu lífeyris skipt eftir ávöxtunarleiðum (í þúsundum króna):

	Séreignar- sjóður	Samtryggingar- sjóður	Samtals
Ævisafn I	12.028.715		12.028.715
Ævisafn II	36.820.233		36.820.233
Ævisafn III	4.751.308		4.751.308
Innlánasafn	20.891.674		20.891.674
Ríkissafn langt	1.371.328		1.371.328
Ríkissafn stutt	269.502		269.502
Samtryggingarsjóður		66.336.001	66.336.001
Samtals	76.132.760	66.336.001	142.468.760

37. Rekstur og efnahagur séreignarsjóðs og samtryggingarsjóðs greinist þannig (í þúsundum króna):

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2013:

	Séreignar- sjóður	Samtryggingar- sjóður	Samtals
Iðgjöld	4.246.710	3.527.308	7.774.018
Lífeyrir	(2.426.264)	(1.176.380)	(3.602.644)
Fjárfestingartekjur	4.999.888	4.720.316	9.720.205
Fjárfestingargjöld	(89.307)	(77.886)	(167.193)
Rekstrarkostnaður	(133.666)	(116.645)	(250.311)
Hækkun á hreinni eign á árinu	6.597.362	6.876.713	13.474.075
Hrein eign frá fyrra ári	69.535.398	59.459.287	128.994.685
Hrein eign til greiðslu lífeyris	76.132.760	66.336.001	142.468.760

Efnahagsreikningur 31. desember 2013:

Fjárfestingar	73.597.822	65.189.321	138.787.143
Aðrar eignir	4.203.088	2.359.261	6.562.349
Skuldir	(1.668.150)	(1.212.581)	(2.880.732)
Hrein eign til greiðslu lífeyris	76.132.760	66.336.001	142.468.760

SÉRGREINT YFIRLIT UM REKSTUR OG FJÁRHAG SÉREIGNARSJÓÐS ÁRIÐ 2013

38. Rekstur og efnahagur séreignarsjóðs greinist þannig (í milljónum króna):

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2013:

	Ævi- safn I	Ævi- safn II	Ævi- safn III	Innlána- safn	Ríkissafn langt	Ríkissafn stutt	Samtals 2013	Samtals 2012
Iðgjöld:								
Iðgjöld	513	684	135	152	18	1	1.502	1.491
Iðgjöld launagreiðenda	1.039	1.319	212	296	42	2	2.910	2.801
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(121)	136	638	(405)	(358)	(56)	(165)	(139)
	1.431	2.139	985	42	(297)	(53)	4.247	4.152
Lífeyrir:								
Lífeyrir	338	665	226	1.140	51	5	2.426	3.030
Fjárfestingartekjur:								
Tekjur af eignarhlutum	122	284	14	0	0	0	420	316
Vaxtatekjur og gengismunur	741	2.172	239	1.188	40	11	4.391	8.100
Niðurfærsla verðbréfa	43	134	12	0	0	0	189	(89)
	905	2.590	266	1.188	40	11	5.000	8.328
Fjárfestingargjöld:								
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	13	43	5	25	2	0	89	84
Vaxtagjöld	0	0	0	0	0	0	0	1
	13	43	5	26	2	0	89	85
Rekstrarkostnaður:								
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	20	64	8	38	3	1	134	127
Hækkun á hreinni eign á árinu	1.965	3.957	1.011	26	(314)	(48)	6.597	9.238
Hrein eign frá fyrra ári	10.064	32.864	3.740	20.866	1.685	317	69.535	60.298
Hrein eign til greiðslu lífeyris	12.029	36.820	4.751	20.892	1.371	270	76.133	69.535

38. Rekstur og efnahagur séreignarsjóðs greinist þannig (í milljónum króna), frh.:**Efnahagsreikningur 31. desember 2013:**

	Ævi- safn I	Ævi- safn II	Ævi- safn III	Innlána- safn	Ríkissafn langt	Ríkissafn stutt	Samtals 2013	Samtals 2012
Fjárfestingar:								
Verðbréf með breytilegum tekjum	7.835	19.117	992	0	146	69	28.160	25.639
Verðbréf með föstum tekjum	2.882	12.501	1.742	0	1.195	122	18.442	15.312
Veðskuldabréf	1.083	4.793	471	0	0	0	6.347	6.303
Bundnar bankainnstæður	0	0	1.060	19.472	0	0	20.532	19.810
Aðrar fjárfestingar	20	88	9	0	0	0	116	43
	11.820	36.499	4.275	19.472	1.341	191	73.598	67.107
Kröfur:								
Ýmsar kröfur	2	6	1	0	0	0	9	21
Aðrar eignir:								
Rekstrarfjármunir	0	0	0	0	0	0	0	1
Sjóður og veltiinnlán	588	1.453	513	1.529	32	79	4.194	4.411
	588	1.453	513	1.529	32	79	4.194	4.412
Eignir samtals	12.409	37.958	4.789	21.001	1.373	270	77.801	71.539
Skuldir:								
Ýmsar skuldir	(381)	(1.138)	(37)	(110)	(2)	(1)	(1.668)	(2.004)
Hrein eign til greiðslu lífeyris	12.029	36.820	4.751	20.892	1.371	270	76.133	69.535

38. Rekstur og efnahagur séreignarsjóðs greinist þannig (í milljónum króna), frh.:**Yfirlit um sjóðstreymi árið 2013:**

	Ævi- safn I	Ævi- safn II	Ævi- safn III	Innlána- safn	Ríkissafn langt	Ríkissafn stutt	Samtals 2013	Samtals 2012
Inngreiðslur:								
Iðgjöld	1.431	2.139	985	42	(297)	(53)	4.247	4.152
Fjárfestingartekjur	260	1.074	134	67	57	14	1.606	1.685
Afborganir verðbréfa	109	536	79	0	11	62	797	1.232
Seld verðbréf með breytilegum tekjum	786	1.645	57	0	263	18	2.769	3.944
Seld verðbréf með föstum tekjum	28	150	15	0	413	0	606	513
Bundnar bankainnstæður	0	0	0	1.500	0	0	1.500	1.715
Aðrar inngreiðslur	4	18	2	6	0	0	31	33
	2.619	5.563	1.272	1.615	447	42	11.556	13.275
Útgreiðslur:								
Lífeyrir	338	665	226	1.140	51	5	2.426	3.030
Fjárfestingargjöld	34	75	3	2	0	0	114	15
Rekstrarkostnaður	31	102	12	62	5	1	213	202
Rekstrarfjármunir	0	0	0	0	0	0	0	0
Aðrar útgreiðslur	133	455	15	45	2	0	650	166
	537	1.297	257	1.248	58	6	3.404	3.414
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum	2.081	4.266	1.015	367	388	36	8.152	9.861
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting:								
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum	1.022	1.716	62	0	0	12	2.812	5.079
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum	899	2.421	419	0	403	0	4.142	1.030
Ný veðlán	198	145	13	0	0	0	356	261
Bundnar bankainnstæður	660	400	0	0	1.060	2.215		
	2.119	4.281	1.154	400	403	12	8.369	8.586
Hækkun/(lækkun) á sjóði og veltiinnlánum								
	(38)	(15)	(139)	(33)	(15)	24	(217)	1.276
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun								
	626	1.468	651	1.562	47	56	4.411	3.135
Sjóður og veltiinnlán í árslok								
	588	1.453	513	1.529	32	79	4.194	4.411

39. Iðgjöld séreignarsjóðs á árinu greinast þannig (í þúsundum króna):

	2013	2012
Lágmarksiðgjöld	2.075.686	1.917.462
Viðbótariðgjöld	2.336.367	2.373.897
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(165.343)	(139.215)
Iðgjöld samtals	4.246.710	4.152.143

40. Lífeýrir séreignarsjóðs á árinu sundurliðast þannig (í þúsundum króna):

Ellilífeyrir	1.208.562	1.158.969
Örorkulífeyrir	19.940	15.320
Erfðalífeyrir	46.164	62.191
Aukagreiðsla (tímabundin opnun séreignarsparnaðar)	1.151.599	1.793.857
Lífeyrir samtals	2.426.264	3.030.336

41. Fjárfestingar séreignarsjóðs skiptast þannig eftir verðbréfaflokkum, en þá hefur verið tekið tillit til eignasamsetningar í einstökum verðbréfasjóðum. (Yfirlitið er í milljónum króna):

	Ævisafn I		Ævisafn II		Ævisafn III		Innlána -safn	Ríkissafn langt	Ríkissafn stutt		
	%	%	%	%	%	%	%	%			
Skuldabréf											
Skuldabréf með ríkisábyrgð	3.161	27	12.970	36	1.218	28	1.335	99	170	89	
Skuldabréf fjármálastofnana	111	1	490	1	272	6					
Skuldabréf sveitarfélaga	573	5	2.536	7	446	10					
Önnur verðbréf	468	4	1.823	5	272	6					
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	1.083	9	4.793	13	471	11					
Erlend skuldabréf	5	0	21	0	2	0					
Hlutabréf											
Innlend hlutabréf	570	5	1.553	4	97	2					
Erlend hlutabréf	4.851	41	10.000	27	330	8					
Hlutir og hlutdeildarsk. annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	921	8	1.983	5	75	2					
Aðrar fjárfestingar	20	0	88	0	9	0					
Laust fé / skammtímaávöxtun	56	0	241	1	23	1		7	1	21	11
Bundnar bankainnstæður					1.060	25	19.472	100			
Samtals	11.820		36.499		4.275		19.472		1.341		191

42. Raunávöxtun einstakra verðbréfaflokka var þannig á árinu 2013, en þá hefur verið tekið tillit til eignasamsetningar í einstökum verðbréfasjóðum:

Ævi- Eignaflokkur	Ævi- safn I	Ævi- safn II	Ríkissafn safn III	Ríkissafn langt	Innlána- stutt	safn	Viðmið
Innlán í bönkum og sparisjóðum	0,8%	0,8%	1,2%	1,1%	0,8%	1,9%	
Skuldabréf							(2,1%) til (0,6%)
Skuldabréf með ríkisábyrgð	(1,5%)	(1,5%)	(1,5%)	(1,0%)	0,0%		
Skuldabréf sveitarfélaga	6,1%	6,0%	5,0%				
Skuldabréf fjármálastofnana	2,3%	2,3%	1,9%				
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	4,5%	4,5%	4,5%				
Önnur verðbréf	4,7%	4,7%	7,3%				
Erlend skuldabréf	(12,3%)	(12,3%)	(12,3%)				
Hlutabréf							
Innlend hlutabréf	23,8%	23,8%	23,6%				23,0%
Erlend hlutabréf	9,7%	9,7%	9,7%				9,2%
Hlutir og hlutdeildarskírteini annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	(5,0%)	(5,0%)	(5,0%)				

*Viðmið:

Skuldabréfavísitölur Kauphallar Íslands með 8 ára meðaltíma fyrir Ævisafn I og II og 6 ára meðaltíma fyrir Ævisafn III.

Raunávöxtunarviðmið skuldabréfa er -1,3% fyrir Ævisafn I og II, -0,8% fyrir Ævisafn III.

Skuldabréfavísitölur Kauphallar Íslands, verðtryggð með 10 ára meðaltíma fyrir Ríkissafn langt og óverðtryggð með 1 árs meðaltíma fyrir Ríkissafn stutt. Raunávöxtunarviðmið skuldabréfa Ríkissafns langt er -2,1% og -0,6% fyrir Ríkissafn stutt.

Hlutabréfavísitala aðallista Kauphallar Íslands fyrir innlend hlutabréf.

Heimsvísitala Morgan Stanley með arðgreiðslum (MSCI TR) í íslenskum krónum fyrir erlend hlutabréf.

43. Breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris í séreignarsjóði greinast þannig á árinu (í þúsundum króna):

	2013	2012
Staða í ársbyrjun	69.535.399	60.297.893
Iðgjöld á árinu	4.246.710	4.152.143
Lífeyrisgreiðslur á árinu	(2.426.264)	(3.030.336)
Hreinar fjárfestingartekjur	4.776.915	8.115.699
Staða í árslok	76.132.760	69.535.399
Inneign laus til útborgunar frá 60 ára (samkvæmt vali sjóðfélaga)	75.104.983	68.586.822
Inneign laus til útborgunar frá 65–79 ára (hluti af lágmarkslífeyri frá 70 ára aldri)	586.416	556.104
Inneign laus til útborgunar frá 65–84 ára (hluti af lágmarkslífeyri frá 70 ára aldri)	330	0
Erfðaséreign laus til útborgunar	441.031	392.473

44. Kennitölur

Ævisafn I	2013	2012	2011	2010	2009
Hrein raunávöxtun	4,4%	16,6%	1,2%	2,0%	5,5%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	5,8%	(3,8%)	(7,5%)	(5,3%)	(3,5%)
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	56,1%	56,8%	49,2%	48,3%	58,0%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	10,3%	13,2%	12,1%	9,1%	0,1%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	22,9%	18,3%	20,4%	22,8%	25,3%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum	1,6%	2,3%	7,3%	7,5%	3,4%
Veðskuldabréf	9,2%	9,4%	11,0%	12,3%	13,2%
Fjárfestingar					
Eignir í íslenskum krónum	49,4%	44,7%	48,8%	55,6%	51,3%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	50,6%	55,3%	51,2%	44,4%	48,7%
Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar					
Ellilífeyrir	8,2%	7,1%	2,6%	4,6%	3,8%
Örorkulífeyrir	0,6%	0,1%	0,2%	0,1%	0,4%
Erfðalífeyrir	3,7%	3,1%	0,6%	0,7%	1,0%
Aukagreiðsla	87,5%	89,7%	96,6%	94,6%	94,8%
Fjöldi sjóðfélaga	4.647	2.655	145	67	47
Fjöldi lífeyrisþega	133	158	334	546	949
Lífeyrisbyrði	21,8%	48,4%	1000,0%	2396,4%	119,9%

44. Kennitölur, frh.

Ævisafn II	2013	2012	2011	2010	2009
Hrein raunávöxtun	3,6%	11,7%	3,6%	2,0%	0,6%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	4,2%	(2,6%)	(5,5%)	(3,9%)	(2,5%)

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga

Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	44,7%	44,4%	39,8%	40,8%	49,6%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	7,8%	8,6%	7,8%	6,1%	0,1%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	32,8%	29,1%	31,4%	31,7%	27,6%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum	1,6%	2,9%	4,2%	4,5%	3,2%
Veðskuldabréf	13,2%	14,9%	16,8%	16,9%	19,5%

Fjárfestingar

Eignir í íslenskum krónum	65,8%	65,1%	69,3%	69,8%	65,6%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	34,2%	34,9%	30,7%	30,2%	34,4%

Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar

Ellilífeyrir	66,7%	50,5%	38,1%	47,5%	58,2%
Örorkulífeyrir	1,9%	1,2%	0,7%	0,3%	0,5%
Erfðalífeyrir	0,9%	2,7%	1,4%	2,6%	0,8%
Aukagreiðsla	30,5%	45,6%	59,8%	49,6%	40,5%
Fjöldi sjóðfélaga	4.276	2.340	63	33	32
Fjöldi lífeyrisþega	182	227	389	487	544

Lífeyrisbyrði	33,2%	73,8%	2757,2%	5990,9%	175,4%
---------------	-------	-------	---------	---------	--------

Ævisafn III

Hrein raunávöxtun	2,5%	5,8%	4,4%	1,2%	(13,8%)
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	(0,3%)	(6,7%)	(7,7%)	(7,3%)	(6,5%)

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga

Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	20,1%	25,7%	29,7%	31,9%	37,3%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	3,1%	3,4%	3,3%	3,5%	0,4%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	36,9%	37,5%	33,1%	44,7%	44,3%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum	3,9%	6,5%	3,5%	4,6%	2,7%
Veðskuldabréf	11,0%	15,4%	17,8%	15,2%	15,3%
Bundnar bankainnstæður	24,9%	11,5%	12,6%	0,0%	0,0%

Fjárfestingar

Eignir í íslenskum krónum	90,0%	83,7%	86,4%	84,4%	87,4%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	10,0%	16,3%	13,6%	15,6%	12,6%

Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar

Ellilífeyrir	82,4%	81,0%	85,2%	79,2%	90,3%
Örorkulífeyrir	0,3%	0,5%	0,2%	0,9%	0,1%
Erfðalífeyrir	6,9%	3,8%	2,0%	4,7%	2,0%

44. Kennitölur, frh.	2013	2012	2011	2010	2009
Aukagreiðsla	10,4%	14,7%	12,6%	15,2%	7,6%
Fjöldi sjóðfélaga	989	499	27	25	35
Fjöldi lífeyrisþega	75	63	63	86	108
Lífeyrisbyrði	65,3%	91,4%	2079,7%	2439,6%	118,0%

Ævisafn IV *

Hrein raunávöxtun		2,7%	2,7%	3,1%	(7,6%)
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár		(3,6%)	(2,9%)	(2,5%)	(2,2%)

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga

Skráð verðbréf með breytilegum tekjum		0,0%	0,0%	0,0%	6,3%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum		0,0%	0,0%	0,0%	0,2%
Skráð verðbréf með föstum tekjum		0,0%	0,0%	0,0%	14,0%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum		0,0%	0,0%	1,6%	0,5%
Bundnar bankainnstæður		0,0%	100,0%	98,4%	79,0%

Fjárfestingar

Eignir í íslenskum krónum		0,0%	100,0%	98,4%	98,8%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum		0,0%	0,0%	1,6%	1,2%

Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar

Ellilífeyrir		84,5%	86,6%	87,5%	92,0%
Örorkulífeyrir		1,4%	0,0%	0,2%	0,4%
Erfðalífeyrir		7,7%	4,4%	4,4%	2,7%
Aukagreiðsla		6,4%	9,0%	7,9%	4,9%
Fjöldi sjóðfélaga		39	19	23	21
Fjöldi lífeyrisþega		33	58	80	98

Lífeyrisbyrði		344,8%	1775,0%	1987,1%	4199,5%
---------------	--	--------	---------	---------	---------

* Ævisafn IV sameinaðist Innlánasafni í september 2012. Ávöxtun ársins 2012 er ávöxtun í sameinuðu safni.

Innlánasafn

Hrein raunávöxtun		1,9%	1,9%	2,5%	3,7%	6,0%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár		3,2%				

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga

Bundnar bankainnstæður		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
------------------------	--	--------	--------	--------	--------	--------

Fjárfestingar

Eignir í íslenskum krónum		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
---------------------------	--	--------	--------	--------	--------	--------

44. Kennitölur, frh.	2013	2012	2011	2010	2009
Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar					
Ellilífeyrir	45,1%	32,9%	22,9%	25,8%	32,8%
Örorkulífeyrir	0,4%	0,2%	0,1%	0,2%	0,4%
Erfðalífeyrir	1,1%	1,2%	0,9%	1,7%	1,7%
Aukagreiðsla	53,4%	65,7%	76,1%	72,3%	65,2%
Fjöldi sjóðfélaga	831	5.719	11.493	12.139	10.914
Fjöldi lífeyrisþega	362	547	842	1.072	1.313
Lífeyrisbyrði	254,8%	71,8%	37,8%	24,7%	20,6%
Ríkissafn stutt					
Hrein raunávöxtun	0,0%	(0,4%)	(2,2%)	6,7%	
Ríkissafn stutt var stofnað í mars 2009.					
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	36,3%	27,6%	14,2%	19,9%	25,6%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	63,7%	72,4%	85,8%	80,1%	74,4%
Fjárfestingar					
Eignir í íslenskum krónum	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar					
Ellilífeyrir	0,0%	53,4%	90,4%	44,3%	0,0%
Örorkulífeyrir	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Erfðalífeyrir	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Aukagreiðsla	100,0%	46,6%	9,6%	55,7%	100,0%
Fjöldi sjóðfélaga	7	12	15	8	3
Fjöldi lífeyrisþega	1	4	7	3	2
Lífeyrisbyrði	180,8%	303,5%	480,1%	145,2%	129,7%
Ríkissafn langt					
Hrein raunávöxtun	(1,5%)	1,8%	6,3%	8,6%	

Ríkissafn langt var stofnað í mars 2009.

44. Kennitölur, frh.	2013	2012	2011	2010	2009
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	10,9%	24,4%	24,1%	26,7%	21,1%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	89,1%	75,6%	75,9%	73,3%	78,9%
Fjárfestingar					
Eignir í íslenskum krónum	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar					
Ellilífeyrir	71,8%	80,3%	52,0%	49,7%	21,6%
Örorkulífeyrir	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Erfðalífeyrir	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Aukagreiðsla	28,2%	19,7%	48,0%	50,3%	78,4%
Fjöldi sjóðfélaga	73	97	94	73	25
Fjöldi lífeyrisþega	9	16	17	12	5
Lífeyrisbyrði	85,4%	99,0%	79,3%	38,3%	22,8%

Skilgreiningar

Hrein raunávöxtun: Raunávöxtun miðað við breytingu á gengi sjóðanna.

Meðaltal hreinnar raunávöxtunar: Meðaltal hreinnar raunávöxtunar á fimm ára tímabili.

Fjöldi sjóðfélaga: Meðaltal fjölda sjóðfélaga sem greiddi iðgjald á reikningsárinu.

Fjöldi lífeyrisþega: Meðaltal fjölda lífeyrisþega sem fékk greiddan lífeyri á reikningsárinu.

Lífeyrisbyrði: Lífeyrisbyrði sýnir hlutfall lífeyrisgreiðslna af iðgjöldum.

SÉRGREINT YFIRLIT UM REKSTUR OG FJÁRHAG SAMTRYGGINGARSJÓÐS ÁRIÐ 2013

45. Rekstur og efnahagur samtryggingarsjóðs greinist þannig (í þúsundum króna):

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2013:	2013	2012
Iðgjöld:		
Iðgjöld sjóðfélaga	1.118.554	1.031.366
Iðgjöld launagreiðenda	2.381.960	2.200.010
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(4.889)	(6.786)
	3.495.624	3.224.591
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði	31.684	33.167
	3.527.308	3.257.758
Lífeyrir:		
Lífeyrir	1.128.383	963.499
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	47.997	8.131
	1.176.380	971.630
Fjárfestingartekjur:		
Tekjur af eignarhlutum	582.943	425.741
Vaxtatekjur og gengismunur	3.763.002	7.498.916
Niðurfærsla verðbréfa	374.371	(357.250)
	4.720.316	7.567.407
Fjárfestingargjöld:		
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	77.763	70.878
Vaxtagjöld	123	699
	77.886	71.577
Rekstrarkostnaður:		
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	116.645	106.317
Hækkun á hreinni eign á árinu	6.876.713	9.675.640
Hrein eign frá fyrra ári	59.459.287	49.783.648
Hrein eign til greiðslu lífeyris	66.336.001	59.459.287

45. Rekstur og efnahagur samtryggingarsjóðs greinist þannig (í þúsundum króna), frh.:

Efnahagsreikningur 31. desember 2013:	2013	2012
Fjárfestingar:		
Verðbréf með breytilegum tekjum	26.782.976	23.528.882
Verðbréf með föstum tekjum	29.725.563	25.435.513
Veðskuldabréf	8.521.995	8.356.829
Aðrar fjárfestingar	158.787	59.359
	65.189.321	57.380.583
Kröfur:		
Kröfur á launagreiðendur	400.000	400.000
Ýmsar kröfur	11.671	14.326
	411.671	414.326
Aðrar eignir:		
Rekstrarfjármunir	169	677
Sjóður og veltiinnlán	1.947.421	2.881.446
	1.947.590	2.882.123
Eignir samtals	67.548.582	60.677.032
Skuldir:		
Ýmsar skuldir	1.212.581	1.217.745
Hrein eign til greiðslu lífeyris	66.336.001	59.459.287
Yfirlit um sjóðstreymi árið 2013:		
Inngreiðslur:		
Iðgjöld	3.527.308	3.257.758
Fjárfestingartekjur	2.259.039	2.301.332
Afborganir verðbréfa	1.097.276	1.445.793
Seld verðbréf með breytilegum tekjum	1.926.092	3.488.096
Seld verðbréf með föstum tekjum	261.246	840.029
Aðrar inngreiðslur	29.370	46.330
	9.100.332	11.379.338
Útgreiðslur:		
Lífeyrir	1.176.380	971.630
Fjárfestingargjöld	86.686	15.171
Rekstrarkostnaður	184.106	168.839
Aðrar útgreiðslur	272.756	122.598
	1.719.928	1.278.238
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum	7.380.404	10.101.099

45. Rekstur og efnahagur samtryggingarsjóðs greinist þannig (í þúsundum króna), frh.:

Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting:	2013	2012
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum	2.740.188	3.590.086
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum	5.002.529	4.236.822
Ný veðlán	571.713	346.468
	8.314.430	8.173.376
Hækkun (lækkun) á sjóði og veltiinnlánum	(934.025)	1.927.723
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun	2.881.446	953.723
Sjóður og veltiinnlán í árslok	1.947.421	2.881.446

46. Iðgjöld samtryggingarsjóðs á árinu greinast þannig (í þúsundum króna):

Lágmarksiðgjöld	3.500.514	3.231.377
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(4.889)	(6.786)
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði	31.684	33.167
Iðgjöld samtals	3.527.308	3.257.758

47. Lífeyrir samtryggingarsjóðs á árinu greinist þannig (í þúsundum króna):

Ellilífeyrir	854.426	754.984
Makalífeyrir	141.087	113.221
Barnalífeyrir	17.317	12.801
Örorkulífeyrir	115.553	82.493
Virk, starfsendurhæfingarsjóður	47.541	7.656
Kostnaður vegna örorkumats	456	476
Lífeyrir samtals	1.176.380	971.630

48. Fjárfestingar samtryggingarsjóðs skiptast þannig eftir verðbréfaflokkum, en þá hefur verið tekið tillit til eignasamsetningar í einstökum verðbréfasjóðum. (Yfirlitið er í milljónum króna):

	2013	Hlutfall
Skuldabréf		
Skuldabréf með ríkisábyrgð	27.606	42,3%
Skuldabréf með ábyrgð fjármálastofnana	880	1,3%
Skuldabréf sveitarfélaga	6.975	10,7%
Önnur verðbréf	3.718	5,7%
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	8.522	13,1%
Erlend skuldabréf	38	0,1%

48. Fjárfestingar samtryggingarsjóðs skiptast þannig eftir verðbréfaflokkum, en þá hefur verið tekið tillit til eignasamsetningar í einstökum verðbréfasjóðum. (Yfirlitið er í milljónum króna), frh.:

Hlutabréf	2013	Hlutfall
Innlend hlutabréf	2.986	4,6%
Erlend hlutabréf	10.885	16,7%
Hlutir og hlutdeildarsk. annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	2.832	4,3%
Aðrar fjárfestingar	159	0,2%
Laust fé / skammtímaávöxtun	590	0,9%
Samtals	65.189	100,0%

49. Raunávöxtun einstakra verðbréfaflokka var þannig á árinu 2013, en þá hefur verið tekið tillit til eignasamsetningar í einstökum verðbréfasjóðum:

Eignaflokkur:	Samtryggingarsjóður	Viðmið*
Innlán í bönkum og sparisjóðum	0,8%	
Skuldabréf		(1,7%)
Skuldabréf með ríkisábyrgð	(1,3%)	
Skuldabréf sveitarfélaga	6,0%	
Skuldabréf fjármálastofnana	2,3%	
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	4,5%	
Önnur verðbréf	4,5%	
Erlend skuldabréf	(12,3%)	
Hlutabréf		
Innlend hlutabréf	23,8%	23,0%
Erlend hlutabréf	9,7%	9,2%
Hlutir og hlutdeildarskírteini annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	(5,0%)	

*Viðmið:

Skuldabréfavísitölur Kauphallar Íslands með 9 ára meðaltíma fyrir samtryggingarsjóð.

Hlutabréfavísitala aðallista Kauphallar Íslands.

Heimsvísitala Morgan Stanley með arðgreiðslum (MSCI TR) í íslenskum krónum.

50. Tryggingafræðileg staða

Samkvæmt tryggingafræðilegum útreikningi nemur áfallin lífeyrisskuldbinding samtryggingarsjóðs 67.236 milljónum króna í árslok 2013 miðað við 3,5% ársvexti og að teknu tilliti til áætlaðs kostnaðar við rekstur sjóðsins. Endurmetin hrein eign sjóðsins í árslok 2013 er 64.295 milljónir króna eða 2.941 milljónum króna lægri en áfallin skuldbinding. Lífeyrisskuldbinding samtryggingarsjóðs í árslok 2013 greinist þannig (í milljónum króna):

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	66.336	0	66.336
Endurmat verðbréfa	(277)	0	(277)
Fjárfestingarkostnaður	(1.765)	0	(1.765)
Núvirði framtíðariðgjalda	0	48.295	48.295
Eignir samtals	64.295	48.295	112.590

Skuldbindingar

Ellilífeyrir	54.446	39.678	94.124
Örorkulífeyrir	4.219	5.320	9.539
Makalífeyrir	7.416	173	7.588
Barnalífeyrir	68	1.103	1.171
Rekstrarkostnaður	1.087	1.555	2.642
Skuldbindingar samtals	67.236	47.828	115.064
Hrein eign umfram skuldbindingar	(2.941)	467	(2.474)
Í hlutfalli af skuldbindingum	(4,4%)	1,0%	(2,2%)

51. Samtryggingarsjóður:

	2013	2012	2011	2010	2009
Hrein raunávöxtun	3,7%	9,8%	4,2%	1,5%	0,0%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastl. fimm ár	3,8%	(3,2%)	(5,3%)	(3,7%)	(1,8%)

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga

Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	34,5%	34,6%	32,0%	35,5%	45,0%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	6,7%	6,4%	6,1%	4,9%	0,3%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	43,4%	40,6%	41,8%	38,8%	34,0%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum	2,3%	3,8%	5,0%	5,4%	3,6%
Veðskuldabréf	13,1%	14,6%	15,1%	15,4%	17,0%

Fjárfestingar

Eignir í íslenskum krónum	78,1%	77,0%	78,7%	77,1%	71,8%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	21,9%	23,0%	21,3%	22,9%	28,2%

51. Samtryggingarsjóður, frh.:

Hlutfallsleg skipting lífeyris	2013	2012	2011	2010	2009
Ellilífeyrir	75,7%	78,4%	77,8%	78,0%	78,0%
Makalífeyrir	12,5%	11,8%	12,1%	11,7%	11,7%
Örorkulífeyrir	10,2%	8,6%	8,6%	8,7%	8,7%
Barnalífeyrir	1,5%	1,3%	1,5%	1,6%	1,6%

Hlutfallsleg skipting lífeyris árið 2009 byggir á lífeyrisgreiðslum tryggingadeildar.

Fjárhagsstaða samkvæmt tryggingafræðilegri úttekt

Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar	(4,9%)	(7,6%)	(10,3%)	(12,2%)	(22,8%)
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar	(2,4%)	(3,9%)	(4,5%)	(5,4%)	(11,1%)
Fjöldi sjóðfélaga	6.217	6.417	6.231	6.222	5.926
Fjöldi lífeyrisþega	761	713	645	585	525
Lífeyrisbyrði	33,4%	29,8%	29,3%	30,6%	32,1%

Skilgreiningar

Hrein raunávöxtun: Raunávöxtun miðað við breytingu á gengi sjóðanna.

Meðaltal hreinnar raunávöxtunar: Meðaltal hreinnar raunávöxtunar á fimm ára tímabili.

Fjöldi sjóðfélaga: Meðaltal fjölda sjóðfélaga sem greiddi iðgjald á reikningsárinu.

Fjöldi lífeyrisþega: Meðaltal fjölda lífeyrisþega sem fékk greiddan lífeyri á reikningsárinu.

Lífeyrisbyrði: Lífeyrisbyrði sýnir hlutfall lífeyrisgreiðslna af iðgjöldum.

FYLGISKJÖL

ÚTDRÁTTUR ÚR FJÁRFESTINGARSTEFNU 2014

Staðfest af stjórn 20. nóvember 2013

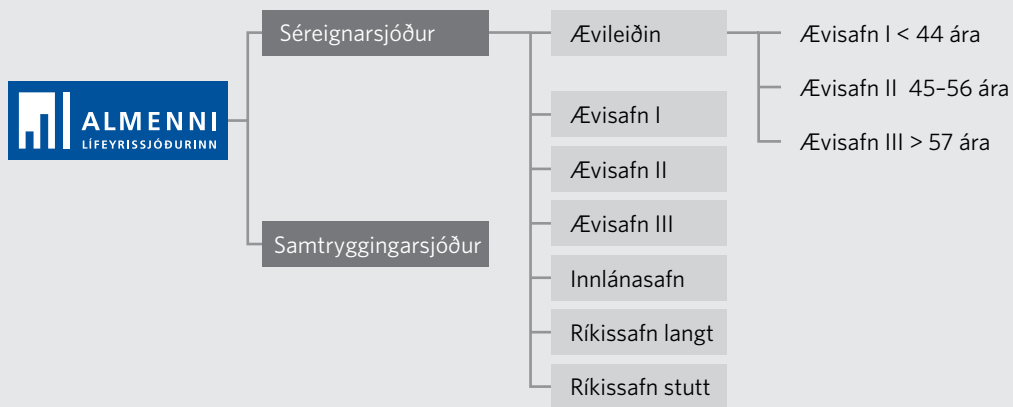
Markmið Almenna lífeyrissjóðsins er að ávaxta fé sjóðfélaga á hagkvæman hátt og tryggja þeim bestu ávöxtun miðað við áhættu (skilgreind með flökki ársávöxtunar). Við fjárfestingarákvarðanir sjóðsins er miðað við að hámarka verðmæti eigna sjóðsins.

Sjóðstjórar skulu ávaxta fé sjóðsins með hliðsjón af þeim kjörum sem best eru boðin á hverjum tíma með tilliti til ávöxtunar og áhættu. Eignasamsetning Almenna lífeyrissjóðsins skal vera í samræmi við heimildir í VII. kafla laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 með síðari breytingum.

Í séreignarsjóði Almenna lífeyrissjóðsins geta sjóðfélagar valið á milli þriggja verðbréfasafna, Ævisafns I, II og III, með mismunandi eignasamsetningu og áhættu, eins Innlánaafns sem geymir eignir sínar á innlánsreikningum og tveggja ríkissafna. Sjóðfélagar geta valið sér safn ýmist eftir því hversu mikla áhættu þeir vilja taka eða eftir aldri. Þeir geta einnig valið Ævileiðina en þá flyst inneign þeirra sjálfkrafa milli ævisafna til að minnka áhættu í eignasafni þeirra eftir því sem nær dregur starfslokum.

Eignir samtryggingarsjóðs eru ávaxtaðar í sérgreindu verðbréfasafni og er markmið þess að sjóðurinn eigi alltaf fyrir skuldbindingum og skili á löngum tíma ávöxtun umfram viðmiðunarávöxtun (3,5% raunávöxtun).

Almenni lífeyrissjóðurinn stefnir að því að halda fjárfestingarkostnaði í lágmarki þannig að ávöxtunin skili sér sem mest til sjóðfélaga.

Í fjárfestingarstefnu fyrir árið 2014 eru gerðar eftirfarandi breytingar:

- Vægi innlendra hlutabréfa í fjárfestingarstefnu blandaðra verðbréfasafna hefur verið aukið. Ævisafn I stefnir nú að því að 12% eigna séu innlend hlutabréf, Ævisafn II 10%, Ævisafn III 4% og samtryggingarsjóður 8%. Á móti lækkar vægi erlendra hlutabréfa í fjárfestingarstefnunni. Tilgangurinn með þessari breytingu er að auka áhættudreifingu þar sem sjóðurinn getur ekki fjárfest í erlendum verðbréfum vegna tímabundinna gjaldeyrishafta.
- Viðmiðanir við val á innlendum hlutabréfum hafa nú verið gerðar ítarlegri. Þá hefur einnig verið bætt við heimild til að fjárfesta í nýsköpunar- og sprotafyrirtækjum í gegnum sjóði að uppfylltum ákveðnum skilyrðum. Stjórn lífeyrissjóðsins þarf alltaf að samþykkja fjárfestingu í nýjum sjóðum.
- Áhættustýring hefur verið innleidd í sjóðnum á grundvelli leiðbeinandi tilmæla um áhættustýringu frá FME. Kafli VI um áhættustefnu (útdráttur) hefur nú verið uppfærður með hliðsjón af uppfærðri áhættustefnu sjóðsins, samþykkt af stjórn lífeyrissjóðsins í nóvember 2013.

Taflan sýnir fjárfestingarstefnu Almenna lífeyrissjóðsins, þ.e. fjárfestingarstefnu ævisafnanna þriggja, fjárfestingarstefnu samtryggingarsjóðs, Innlánaafns, Ríkissafns langs og Ríkissafns stutts.

	Ævisafn I		Ævisafn II		Ævisafn III		Ríkissafn langt		Ríkissafn stutt		Innlánaafn	Samtryggingarsj.	
	Stefna	Vikm.	Stefna	Vikm.	Stefna	Vikm.	Stefna	Vikm.	Stefna	Vikm.	Stefna	Stefna	Vikm.
Fjárfestingarstefna í %													
Skuldabréf	30%	+40/-0	50%	+32/-10	80%	+16,5/-10	100%	0	100%	0		60%	+29/-10
Innlán, laust fé	1%	+12/-1	2%	+20/-2	25%	+15/-10		+30	20%	+50/-20	100%	3%	+25/-3
Með ábyrgð íslenska ríkisins	12,5%	+35/-5	24%	+30/-10	28%	+50/-10	100%	+0/-30	80%	+20/-50		28%	+35/-11
Með ábyrgð erlendra ríkja	4%	+5/-4	3%	+4/-3	2%	+3/-2						4%	+5/-4
Bæjar- og sveitarfélög	5%	+10/-4	7,5%	+10/-5	9%	+15/-7						9%	+15/-5
Fjármálastofnanir	0,5%	+10/-0,5	1%	+10/-1	1%	+10/-1						1%	+10/-1
Veðskuldabréf	6%	+10/-5	10%	+10/-8	12%	+10/-10						12%	+15/-9
Önnur skuldabréf	1%	+15/-1	2,5%	+15/-2,5	3%	+15/-3						3%	+15/-3
Hlutabréf	70%	+0/-40	50%	+10/-32	20%	+10/-16,5						40%	+10/-29
Innlend hlutabréf	9,0%	+3/-6,5	7,5%	+2,5/-5,5	3,0%	+1/-2						6%	+2/-4,5
Hlutir og hlutdeildarsk. annarra sjóða um sameiginlegar fjárfestingar	3,0%	+3/-3	2,5%	+2,5/-2,5	1,0%	+1/-1						2%	+2/-2
Erlend hlutabréf	52,0%	+15/-30	36,0%	+22/-20	14,5%	+14,5/-12						29%	+19,5/-19,5
Hlutir og hlutdeildarsk. annarra sjóða um sameiginlegar fjárfestingar	6,0%	+6/-6	4,0%	+4/-4	1,5%	+1,5/-1,5						3%	+3/-3
Eignastýringaraðferðir													
Virk stýring innlendra hlutabréfa	100%		100%		100%								100%
Hlutlaus stýring innlendra hlutabréfa	0%		0%		0%								0%
Virk stýring erlendra hlutabréfa	33%	+12/-13	33%	+12/-13	33%	+12/-13						33%	+12/-13
Hlutlaus stýring erlendra hlutabréfa	67%	+13/-12	67%	+13/-12	67%	+13/-12						67%	+13/-12
Ávöxtun og áhætta, %													
Vænt ávöxtun	8,4%		7,8%		6,4%		6,5%		4,3%		5,5%	7,5%	
Flökt ársávöxtunar, %	-12,5% til 29,4%		-8,2 til 23,8%		-2,5% til 15,3%		-4,7% til 17,7%		-0,1% til 8,6%			-6,5% til 21,5%	
Viðmiðun, %													
Skuldabréfavisitala KÍ með mt. 10 ár							100%						
Skuldabréfavisitala KÍ með mt. 9 ár												60%	
Skuldabréfavisitala KÍ með mt. 8 ár	30%		50%										
Skuldabréfavisitala KÍ með mt. 6 ár					80%								
Skuldabréfavisitala KÍ með mt. 1 ár									100%				
Vísitala aðallista	12,0%		10%		4,0%							8%	
Heimsvísitala hlutabréfa	58,0%		40%		16,0%							32%	
Meðaltal verðtryggðra vaxta á lífeyrisreikningum hjá viðskiptabönkum											100%		
Viðmiðun fyrir meðaltíma skuldabréfa	8 ár		8 ár		6 ár		10 ár		1 ár			9 ár	
Leyfilegur meðaltími safna	5-11 ár		5-11 ár		4-9 ár		7-13 ár		1-3 ár			6-12 ár	

Í töflunni eru eftirfarandi upplýsingar:

Fjárfestingarstefna: Fremst í hverju safni kemur fram langtímamarkmið um eignasamsetningu safnsins, síðan upplýsingar um vikmörk, sem segja til um leyfileg frávik frá langtímastefnunni.

Eignastýringaraðferðir: Á Ævisöfnum I, II, III og samtryggingarsjóði er stefnt að því að 67% af erlendra hlutabréfaeign sé fjárfest í sömu hlutföllum og hlutabréf viðkomandi fyrirtækja vega á markaði. Fyrir fjárfestingar í innlendum hlutabréfum er stýringin að öllu leyti virk.

Ávöxtun og áhætta: Vænt ávöxtun og flökt ársávöxtunar taka mið af fjárfestingarstefnu hvers safns fyrir sig og eru byggð á spá um ávöxtun helstu verðbréfaflokka 2014–2018 og sögulegum gögnum um flökt og samfylgni ávöxtunar m.v. mánaðarlegar mælingar á árunum 1998 til ágúst 2013.

Viðmið: Viðmiðunarvísitala skuldabréfa fyrir Ævisöfn I og II hefur 8 ára meðaltíma, viðmiðunarvísitala samtryggingarsjóðs hefur 9 ára meðaltíma og viðmiðunarvísitala skuldabréfa fyrir Ævisafn III hefur 6 ára meðaltíma. Þessar vísitölur eru settar saman úr skuldabréfavisitölum NASDAQ OMX Iceland (kauphallarinnar). Viðmiðunarvísitala fyrir innlend hlutabréf er vísitala aðallista kauphallarinnar og fyrir erlend hlutabréf er notuð heimsvísitala MSCI. Viðmiðunarvísitala fyrir Ríkissafn langt er 10 ára verðtryggð skuldabréfavisitala kauphallarinnar. Viðmiðunarvísitala fyrir Ríkissafn stutt er 1 árs óverðtryggð skuldabréfavisitala kauphallarinnar. Viðmiðun fyrir Innlánaafn er meðaltal verðtryggðra vaxta á lífeyrisreikningum hjá innlendum viðskiptabönkum.

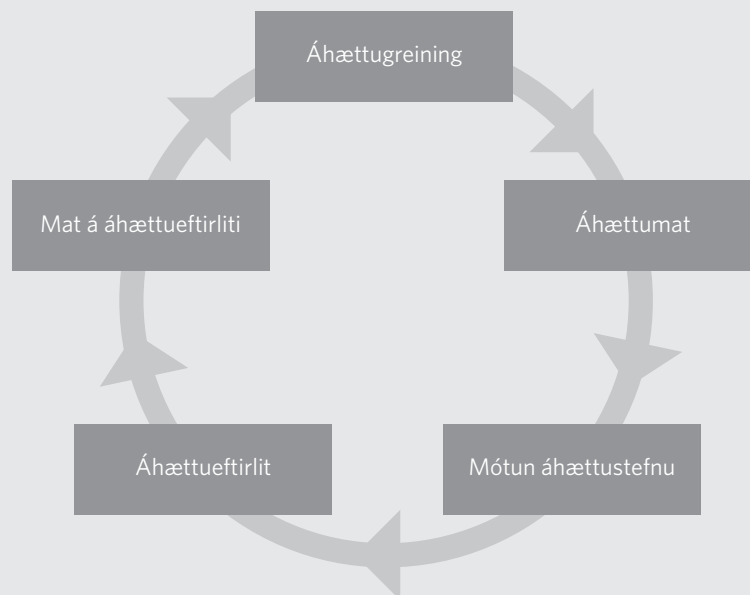
Fjárfestingarstefnuna í heild sinni má nálgast á heimasíðu sjóðsins, www.almenni.is. Sjóðfélagar geta einnig komið á skrifstofu sjóðsins og fengið prentað eintak eða hringt og óskað eftir að fá fjárfestingarstefnuna senda í pósti.

ÚTDRÁTTUR ÚR ÁHÆTTUSTEFNU 2014

Staðfest af stjórn 20. nóvember 2013

Greining og meðhöndlun áhættu í rekstri allra skipulagheilda er umfangsmikið verkefni sem stöðugt þarf að endurmeta og þróa í samræmi við breytingar í efnahagslegu og lagalegu umhverfi. Víðtæk áhættustýring er og hefur verið til staðar hjá Almenna lífeyrissjóðnum um árabil en síðastliðin ár hefur verið unnið markvisst að aukinni formfestu við skipulagið.

Ferli við mótun áhættustefnu tekur mið af greinargerð vinnuhóps á vegum Landsamtaka lífeyrissjóða um góðar venjur í eigna- og áhættustýringu lífeyrissjóða og leiðbeinandi tilmælum Fjármálaeftirlitsins um áhættustýringu hjá lífeyrissjóðum. Í áhættustefnu sjóðsins er ferli áhættustýringar til einföldunar skipt upp í fimm liði sem byggja hver á öðrum og lýsa má sem hringrás endurtekinnar verkefna. Liðirnir eru áhættugreining, áhættumat, áhættustefna, áhættueftirlit og mat á áhættueftirliti og er hér hverjum þeirra lýst í stuttu máli.

Áhættugreining

Stjórnendur sjóðsins framkvæma árlega sérstaka greiningu sem byggir á að yfirfara allar áhættur í rekstri sjóðsins, meta afleiðingar þeirra, skipuleggja eftirlit með þeim og viðbrögð sem eftirlitið getur leitt til ef það sýnir stöðu utan markmiða. Á grundvelli áhættugreiningarinnar eru skráðir verkferlar með lýsingu á eftirlitsaðgerðum og viðbragðsáætlun ef eftirlitið sýnir frávik frá skilgreindum mörkum fyrir áhættu. Stjórnendur sjóðsins bera ábyrgð á að eftirlit byggt á áhættugreiningunni sé raunverulegt og virkt.

Áhættumat

Til grundvallar er niðurstaða áhættugreiningar og leggja stjórnendur í áhættumati mat á líkindum þess að atburðir þróist þannig að einstök greind áhætta verði að veruleika og hvaða afleiðingar það hefði fyrir sjóðinn, þróist atburðir þannig. Metin er þróun rekstrarumhverfis liðins árs og væntinga um breytingar til framtíðar með það að markmiði að meta breytt vægi einstakra áhætta í rekstri sjóðsins hvað varðar líkindi og afleiðingar fyrir sjóðinn.

Áhættustefna

Áhættustefna sjóðsins er afrakstur áhættugreiningar og áhættumats stjórnenda sjóðsins en þar eru skilgreindir 29 áhættuþættir sem sjá má í töflunni hér fyrir neðan.

Fjárhagsleg áhætta	Lífeyristryggingaráhætta	Mótaðilaáhætta	Rekstraráhætta
Vaxtaáhætta	Skerðingaráhætta	Útlánaáhætta	Starfsmannaáhætta
Uppgreiðsluáhætta	Iðgjaldaáhætta	Sambjöppunaráhætta	Áhætta vegna svika
Markaðsáhætta	Umhverfisáhætta	Landsáhætta	Upplýsingatækniáhætta
Gjaldmiðlaáhætta	Lýðfræðileg áhætta	Afhendingaráhætta	Orðsporsáhætta
Ósamræmisáhætta	Réttindaflutningsáhætta	Uppgjörsáhætta	Lagaleg áhætta
Verðbólguáhætta	Lausafjáraáhætta		Skjalaáhætta
Eignir utan efnahagsreiknings	Seljanleikaáhætta		Úrskurðaráhætta lífeyris
	Útstreymisáhætta		Áhætta vegna útvistunar
			Upplýsingaáhætta

Í stefnunni er sundurliðuð greining áhættuþátta og mat stjórnenda á mikilvægi hvers áhættuþátta í rekstri sjóðsins. Tilgreint er hverjir bera ábyrgð á greiningu, mati og skipulagi eftirlitsaðgerða einstakra áhætta við árlega uppfærslu áhættustefnu. Við hverja eftirlitsaðgerð er tilgreindur ábyrgðaraðili og að auki tíðni og tímasetning framkvæmdar eftirlitsaðgerða í hverju tilviki. Jafnframt eru í áhættustefnunni tilgreindar viðmiðanir fyrir áhættur sem stjórnendur telja ásættanlegt að taka varðandi einstakar áhættur (þar sem því verður komið við), lýsing á viðbrögðum við frávikum frá viðmiðunum komi slíkt upp.

Áhættueftirlit

Niðurstöður eftirlitsaðgerða eru teknar saman í mánaðarlegar áhættuskýrslur sem í kjölfarið eru yfirfarnar af stjórnendum sjóðsins. Sýni niðurstöður eftirlitsaðgerða áhættu umfram stefnu skal brugðist við í samræmi við viðbragðslýsingu. Í mánaðarlegum áhættuskýrslum eru einnig upplýsingar um framvindu áhættustýringar og innra eftirlits.

Mat á áhættueftirliti

Rekstrarstjóri heldur utan um framvindu áhættueftirlits og niðurstöður eftirlitsaðgerða. Rekstrarstjóri metur hvort framkvæmd og niðurstöður eftirlitsaðgerða séu í samræmi við áhættustefnu og annað skjalfest skipulag og/eða heimildir. Rekstrarstjóri dregur saman og gefur álit á niðurstöðum til kynningar fyrir stjórn og framkvæmdastjóra sjóðsins.

STJÓRNARHÁTTAYFIRLÝSING

Inngangur

Almenni lífeyrissjóðurinn starfar samkvæmt samþykktum sjóðsins, lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og öðrum þeim reglum sem um lífeyrissjóði gilda. Almenni lífeyrissjóðurinn er fullgildur lífeyrissjóður og hefur starfsleyfi frá fjármálaráðuneytinu.

Markmið Almenna lífeyrissjóðsins er að tryggja sjóðfélögum sínum sem hæstan lífeyri við starfslok, veita sjóðfélögum tryggingavernd vegna tekjumissis í kjölfar örorku og stuðla að auknu fjárhagslegu öryggi aðstandenda við andlát. Sjóðurinn tileinkar sér ábyrga starfshætti og stefnir að því að vera í fararbroddi í upplýsingagjöf, þjónustu og nýjungum í lífeyrismálum.

Stjórn sjóðsins hefur samþykkt innra eftirlit fyrir sjóðinn með það að markmiði að lífeyrissjóðurinn nái settum markmiðum í starfsemi sinni með kerfisbundnum og öguðum vinnubrögðum ásamt því að fylgjast með að lögum, reglum settum á grundvelli þeirra, samþykktum sjóðsins og öðrum innri reglum sé framfylgt. Stjórnin hefur einnig samþykkt fjárfestingarstefnu samkvæmt reglum Fjármálaeftirlitsins, áhættustefnu til að setja viðmið um áhættutöku með því að greina áhættur sem sjóðurinn býr við, skilgreina eftirlitsaðgerðir og viðbrögð ef sjóðurinn fer út fyrir viðmið.

Í stjórn sjóðsins sitja sex aðalmenn og þrjú varamenn. Stjórn sjóðsins er kosin af sjóðfélögum á ársfundi og eru kosnir tveir aðalmenn á hverju ári til þriggja ára og einn varamaður jafnlengi. Í stjórn Almenna lífeyrissjóðsins sitja eingöngu sjóðfélagar. Stjórnin hittist að jafnaði einu sinni í mánuði. Á blaðsíðu 8 eru upplýsingar um skipan stjórnarinnar og á heimasíðu sjóðsins eru ítarlegar upplýsingar um hvern stjórnarmann og kjörtímabil viðkomandi. Stjórnin hefur sett sér samskipta- og starfsreglur þar sem fjallað er um verksvið, málsvara, stjórnarfundi, ákvörðunarvald, fundargerðir, þagnar- og trúnaðarskyldu, vanhæfi og fleira. Stjórnin ræður framkvæmdastjóra og hefur samþykkt starfsreglur um störf hans. Stjórnin hefur einnig samþykkt verklagsreglur um hæfi lykilstarfsmanna. Reglurnar eru aðgengilegar á heimasíðu sjóðsins.

Endurskoðunarnefnd er skipuð af stjórn sjóðsins einu sinni á ári samkvæmt samþykktum. Hlutverk nefndarinnar eru að hafa eftirlit við vinnuferli við gerð reikningsskila, eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits, eftirlit með endurskoðun ársreiknings og mat á óhæði endurskoðenda. Á blaðsíðu 8 eru upplýsingar um skipan nefndarinnar og á heimasíðu sjóðsins er að finna starfsreglur og upplýsingar um nefndarmenn.

Gildi og siðareglur

Starfsmenn hafa í sameiningu skilgreint neðangreind gildi til að hafa sem leiðarljós í störfum fyrir lífeyrissjóðinn og sjóðfélaga hans.

Jákvæðni

- Við hvetjum hvert annað til dáða
- Við lítum með opnum huga á komandi verkefni
- Við erum opin og einlæg í samskiptum
- Við erum opin fyrir breytingum og keppum stöðugt að framförum

Samvinna

- Við vinnum sem ein heild að okkar markmiðum
- Við vöndum okkur við öll störf; vinnum faglega og fylgjum verkferlum og vinnulýsingum

Virðing

- Við virðum það sem okkur er treyst fyrir
- Við leggjum áherslu á að halda kostnaði í lágmarki og gæta aðhalds eins og hægt er
- Við komum fram við sjóðfélaga og aðra eins og við viljum að aðrir komi fram við okkur
- Við virðum hvert annað

Starfsmenn hafa einnig sett sér siðareglur þar sem lykilhugtök eru; trúnaður, gegnsæi, hlutleysi, fagmennska og jafnræði. Lesa má siðareglurnar á heimasíðu sjóðsins.

Stjórn sjóðsins hefur sett sér samskipta- og starfsreglur sem stjórnin vinnur eftir. Einnig hefur stjórnin samþykkt starfsreglur fyrir framkvæmdastjóra með ákvæðum um upplýsingagjöf til stjórnar.

Stefna um samfélagslega ábyrgð

Hjá Almenna lífeyrissjóðnum eru allar ákvarðanir teknar með hagsmuni sjóðfélaga að leiðarljósi. Með því stuðlar sjóðurinn að góðri þjónustu og ávöxtun til langs tíma sem er til hagsbóta fyrir sjóðfélaga og samfélagið í heild.

Stefna sjóðsins um samfélagslega ábyrgð felst í

1. Ítarlegri fjárfestingarstefnu sem er aðgengileg fyrir sjóðfélaga. Tilgangurinn er að þeir viti hvernig sjóðurinn ávaxtar fjármuni sína svo þeir geti tekið upplýsta ákvörðun um val á ávöxtunarleið eða haft áhrif á fjárfestingarstefnuna. Þannig stuðlar sjóðurinn að því að fjármunir sjóðsins leiti í fjárfestingar sem skila sjóðfélögum góðri ávöxtun í samræmi við þá áhættu sem þeir vilja taka.
2. Þjónustu við sjóðfélaga sem miðar að því að hjálpa þeim að tryggja fjárhagslegt öryggi.

Sjóðurinn ávaxtar eignir samkvæmt fjárfestingarstefnu sem byggir á því að ná góðum árangri fyrir sjóðfélaga til langs tíma. Markmið Almenna lífeyrissjóðsins, er að ávaxta fé sjóðfélaga á hagkvæman hátt og tryggja þeim bestu ávöxtun miðað við áhættu. Eignasamsetning skal vera í samræmi við heimildir í VII. kafla laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 með síðari breytingum. Sjóðurinn leggur áherslu á vandaða og ítarlega fjárfestingarstefnu sem er aðgengileg fyrir sjóðfélaga. Í henni er að finna upplýsingar um eignaflokka sem sjóðurinn stefnir á að eiga og viðmiðanir sem sjóðstjórar hafa við val á verðbréfum. Fjárfestingarstefnan er kynnt sérstaklega á ársfundum sjóðsins.

Lífeyrissjóðurinn leggur áherslu á að veita greinargóðar upplýsingar um starfsemi sjóðsins, eignir og réttindi. Sjóðurinn leggur sérstaka áherslu á fræðslu til sjóðfélaga þannig að þeir geti tekið upplýstar ákvarðanir um val á ávöxtunarleið, um viðbótarsparnað til að tryggja ásættanleg eftirlaun, um viðbótartryggingar til að verjast áföllum o.fl. Með þessu móti vill sjóðurinn leggja sitt af mörkum til að sjóðfélagar geti tekið upplýstar ákvarðanir um eigin fjármál. Þannig stuðlar sjóðurinn að fjárhagslegu öryggi sjóðfélaga til hagsbóta fyrir sjóðfélaga og samfélagið í heild.

Staðfesting stjórnar

Stjórn sjóðsins hefur sett saman stjórnarháttaryfirlýsingu þessa eftir bestu vitund. Henni er ætlað að veita sem bestar upplýsingar um stjórnarhætti sjóðsins til sjóðfélaga, eftirlitsaðila og annarra aðila.

Samþykkt af stjórn Almenna lífeyrissjóðsins 26. febrúar 2014

1/3
Í SÉREIGN